

TYT

KonuTik 

Konu Özetli ve Beceri Temelli Sorularla

PARAGRAF

SORU BANKASI

Gani ERTAŞ

- ✓ Konu Özetli ve Pratik Bilgiler
- ✓ Anlam Bilgisi
- ✓ Testler ve Denemeler
- ✓ TYT, DGS, KPSS ve ALES
- ✓ Soru Çözüm Videolu
- ✓ Akıllı Tahtaya Uyumlu
- ✓ Soru Sayısı: 1010



Ön Söz

Sevgili Öğrencimiz,

Millî Eğitim Bakanlığının özellikle son yıllarda üzerinde durduğu hususlardan biri de değişen dünyanın gerektirdiği becerileri sağlayan, değişimin aktörü olacak öğrencilerin yetiştirilmesi ve bunu sağlayabilmek için bütüncül ve yapısal bir dönüşüme ihtiyacın olmasıdır. Bu değişim ve dönüşüm süreçleri içerisinde ortaöğretim müfredatları da değişmektedir.

Okyanus Yayıncılık lise grubu olarak hazırladığımız kitaplar, Millî Eğitim Bakanlığının uygulamaya koyduğu yeni öğretim programlarına uymakla birlikte ÖSYM'nin son yıllarda sorduğu sorular incelenerek hazırlanmıştır.

Uzman yazarımız tarafından büyük bir özveriyle hazırlanan Konu Özetli ve Beceri Temelli Sorularla Paragraf Soru Bankası kitabımızın sizlere yarar sağlayacağına gönülden inanıyoruz.

Yayın Yönetmeni
Mehmet Şirin BULUT

Yazarın Sana Mesajı Var

Sevgili Öğrencimiz,

Kitapların da bir kaderi olduğunu düşünüyorum. Elinizdeki soru bankasını pandemi sürecinde uzun uğraşlar sonunda hazırladım. Dünyanın ve ülkemizin evlere kapandığı bir dönemde öğrencilerime faydalı olmak için zengin içerikli metinlerden oluşan sorular yazdım. 2020 TYT sorularında bir kez daha gördük ki sınavın büyük bir kısmı anlam sorularından oluşuyor. Aslına bakarsanız TYT tamamen okuma, anlama ve kavrama üzerine kurulu bir sınav mantığıyla hazırlanıyor. Matematikteki problem soruları, tarih ve coğrafya soruları, felsefe soruları hatta kimya ve biyoloji soruları günlük yaşamla ilişkilendirilmiş, anlama ve çıkarımda bulunma üzerine yapılandırılmış sorulardan oluşmakta.

Her yıl sınavdan sonra gündem olan, öğrencilerin sosyal medyaya da taşıdığı en büyük yakınmaları Türkçe anlam soruları üzerine oluyor. Özellikle iki sık arasında kalındığını, paragrafların anlaşılmasız olduğunu, şıkların birbirlerine benzer olduğunu söyleyen öğrencilerimiz sınavı kavuşturmada da zorluklar çektiklerini dile getiriyor.

Yeni nesil sorulardan oluşan, sonunda da öğrencilerimizin az önce saydığım sorunlarına çözüm üretecek denemelere yer veren, içerik bakımından öğrencimize yeni bilgilerle ilginç olaylarla akıcı bir şekilde soru çözmesini sağlayan bu kitabın tüm öğrencilerimize faydalı olmasını temenni ediyorum. Kitabın hazırlanmasında emeği geçen Habil Dağ, Erbil Elidar, Bünyamin Aydınöz, Hasan Özdemir hocalarıma ve bu güzel projede bana inanan ve desteğini esirgemeyen Genel Yayın Yönetmenimiz Mehmet Şirin Bulut'a teşekkür ediyorum. Düzenli bir şekilde sınava kadar soru çözen öğrencilerimizin başarılı olacağını bir kez daha hatırlatmak isterim. Başarı hikâyenizi yazarken bu kitaba da bir PARAGRAF ayıracağınıza yürekten inanıyorum.

Başarı sizinle olsun...

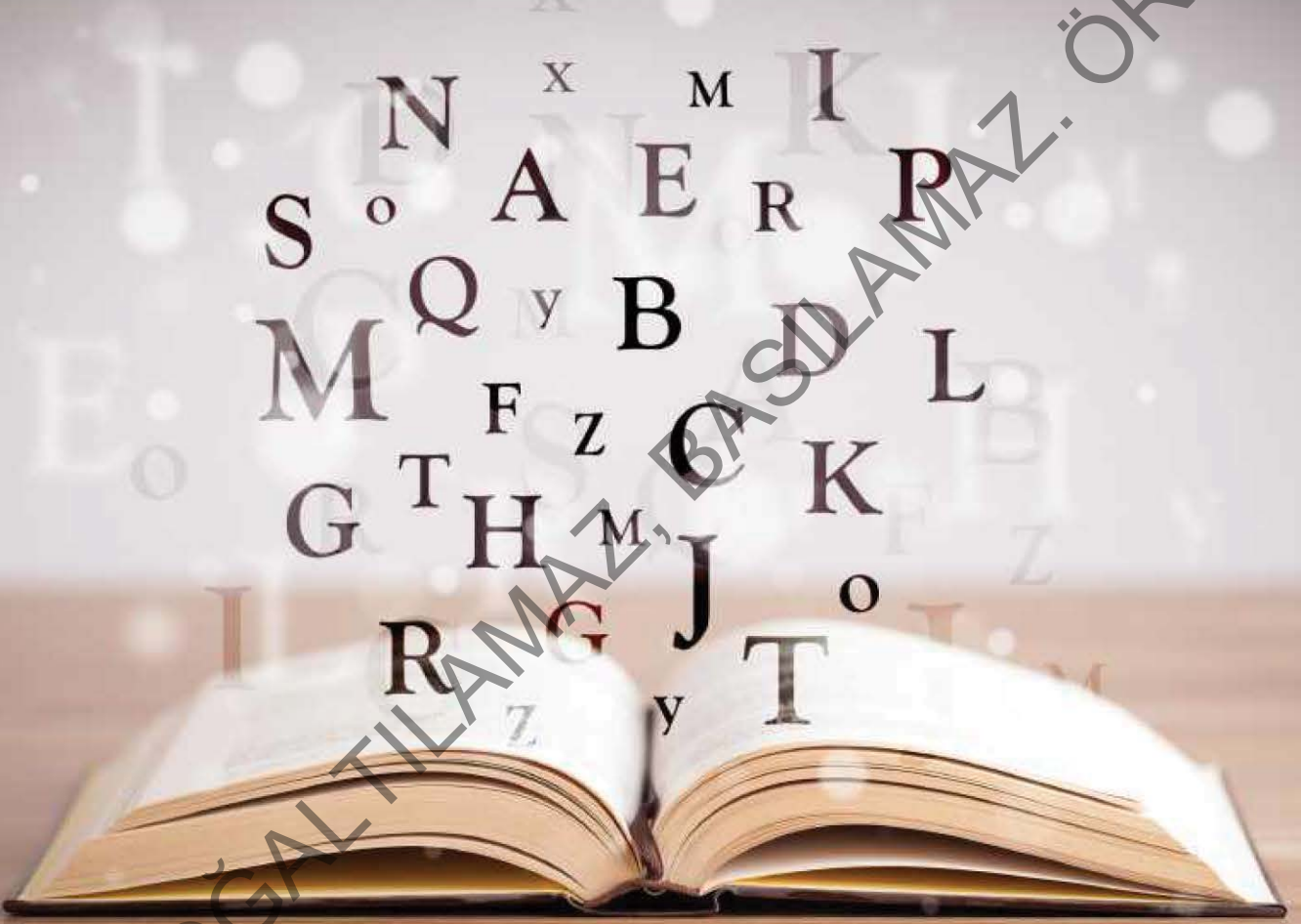
Gani Ertaş

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM	SÖZCÜKTE VE SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM	5 - 18
2. BÖLÜM	CÜMLENİN ANLAMI VE YORUMU	19 - 38
3. BÖLÜM	ANLATIM BİÇİMLERİ	39 - 56
4. BÖLÜM	PARAGRAFİN YAPISI	57 - 78
5. BÖLÜM	PARAGRAFTA ANA DÜŞÜNCE - KONU	79 - 116
6. BÖLÜM	PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCE	117 - 156
7. BÖLÜM	BECERİ TEMELLİ SORULAR	157 - 179
	PARAGRAF BİLGİSİ DENEMELERİ	182 - 241
	ANLAM BİLGİSİ DENEMELERİ	242 - 276
	CEVAP ANAHTARI	277 - 279

1. BÖLÜM

SÖZCÜKTE VE SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM



İZİNSİZ ÇOĞALTILAMAZ. GASTILAMAZ. ÖRNEKTİR.

Sözcükte Anlam

Sözcükte Anlam Özelliği

Sözcükler, anlamlı sesler veya ses birlikleridir. Varlıkların, kavramların, durum ve olayların dildeki karşılıklarıdır. Sözcüğün dildeki kullanımına **sözcüğün anlamı** denir.

1. Gerçek Anlam

Sözcüğün, tek başına düşünüldüğünde, akla ilk gelen anlamıdır. Gerçek anlam sözcüğün hem temel hem yan anlamıdır.

Örnek: Bu saatte açık dükkân bulmak imkânsızdır. (Gerçek anlam)

2. Mecaz (Değişmece) Anlam

Sözcüğün temel ve yan anlamları dışında kullanılması sonucu ortaya çıkan anlama **mecaz anlam** denir. Mecaz, gerçek anlamından başka anlamda kullanılan söz demektir.

Örnek: Sözlerimin gayet açık olduğunu düşünüyorum. (Mecaz anlam)

3. Terimsel Anlam

Bilim, sanat, spor ya da farklı meslek dallarıyla ilgili özel kavramları karşılayan sözcüklere **terim** denir.

Örnek: Nurullah Ataç, eleştiri türündeki eserleriyle tanınır. (Terim anlam)

Sözcükte Anlam İlişkileri

1. Somut ve Soyut Anlamlı Sözcükler

Sözcüklerin duyularla algılanıp algılanamadığına göre kazandıkları anlamdır. Beş duyu organımızla algılanabilen varlıkları karşılayan sözcükler **somut**; beş duyumuzla algılanamayan fakat var oldukları kabul edilen kavramları karşılayan sözcüklere **soyut** sözcük denir.

Örnek: ışık, hava, ses (somut) – akıl, vicdan, sevgi (soyut)

2. Nitel ve Nicel Anlamlı Sözcükler

Varlıkların sayılabilen, azalıp çoğalabilen miktarlarını bildiren sözcüklere **nicel** anlamı; varlıkların sayılamayan, ölçülemeyen özelliklerini bildiren sözcüklere **nitel** anlamı sözcükler denir.

Örnek: Ağır, uzun, yüksek... (nicel) Güzel, kötü, hoş...(nitel)

3. Genel ve Özel Anlamlı Sözcükler

Tek bir varlığı karşılayan sözcüklere **özel**; aynı türden birden çok varlığı karşılayan sözcüklere **genel** sözcükler denir.

Örnek: Çocuk evin neşe kaynağıdır. (Genel)

Örnek: Çocuk, balkondan bize el salladı. (Özel)

4. Sesteş (Eş Sesli) Sözcükler

Okunuşları aynı olan fakat aralarında hiçbir anlam ilişkisi olmayan sözcüklerdir. Örnek: Bu yaz bana mektup yaz. (Altı çizili sözcüklere baktığımızda birinci "yaz" sözcüğü, "mevsim" anlamında, ikincisi "yaz" sözcüğü ise "söz veya düşünceyi harflerle anlatmak" anlamındadır.

5. Eş Anlamlı Sözcükler

Yazılışları farklı, karşıladıkları kavramlar aynı olan sözcüklerdir.

Örnek: Şiirde her dizenin her mısranın önemi büyüktür. (Dize ve mısra eş anlamlıdır.)

6. Yakın Anlamlı Sözcükler

Eş anlamlı gibi görünmelerine karşın aralarında ince anlam farklılıkları bulunan sözcüklerdir.

Örnek: Küsmek- gücenmek, yalan – yanlış vs.

7. Karşıt Anlamlı Sözcükler

Anlamca birbirinden en uzakta olan sözcüklerdir.

Örnek: Gece gündüz ders çalışıyor. (Gece – gündüz, karşıt anlamlı sözcüklerdir. “

2019 - TYT

Kimileri robotları insanlığın sonunu getirecek bir tehdit (tehlikeli bir

durum) olarak görüyor, kimileri de insanları çalışmaktan kurtaracak

(alıkoyacak) bir yardımcı olarak. Suya sabuna dokunmayan (sakın-

calı konularla ilgilenmeyen), evcil hayvan benzeri robotlar hâlihazırda

(şu anda) satılıyor. Bu robotlar etrafındaki nesnelerin ne olduğunu anlıyor (kavlıyor), yüksekten düşmemeyi başarıyor, komutlara cevap

veriyor hatta oyunlar oynayabiliyor.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez () içinde verilen açıklamayla uyusmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

Sözcükte anlam soruları çözüldükten altı çizili sözcüğün cümleye kattığı anlama bakmak gerekir. Sadece altı çizili sözcüğü okuyarak soruyu çözemeyiz. Sınava hazırlık sürecinde çözdüğümüz sorularda anlamını bilmediğimiz kelimelerin anlamlarına sözlükten bakarsak kelimelerin doğru anlamlarını öğrenmiş oluruz. Sözlük çalışması yapmak bu aşamada çok önemlidir. Bu bilgiler ışığında sorunun cevabının "B" olduğunu çıkarabiliriz. Çünkü "kurtaracak" sözcüğü, "zor durumdan uzaklaştırmak" anlamındadır. "Alıkoyacak" sözcüğü ise "birini yapmakta olduğu bir işten geri tutmak" anlamı taşır.



1. Sinemada durağan (sabit) görüntülerin devingen olarak algılanmasını sağlayan şey beynin, duyu organlarından gelen verileri (temel öğeleri) algılama sırasındaki yanılığısıdır. Gözün anlaşılan bu özelliği fotoğrafın bulunmasından (icat edilmesinden) çok önce biliniyordu. Durağan görüntüler belirli bir hızın üzerinde gösterildiğinde (ekrana yansıtıldığında) beyin, bu görüntüleri ayrı ayrı algılamadığı gibi, kör noktaya (görüş açısının dışına) düşen görüntülerin eksik kısımlarını tamamlar. **Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisi parantez () içinde verilen açıklama ile uyuşmamaktadır?**

A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Yazdıklarım yeter, diyorum kendi kendime; anlattıklarım, hikâyelerim, kurduğum dünyalar bir yerlerde kendi ayakları üzerinde duruyor ama devam edemeyeceğim, diyorum. Sonra ne oluyor biliyor musunuz? Karaçam Ormanları'nın aslında o kadar da güvenli olmadığı geliyor aklıma. Kuytularındaki o tuhaf işaretlerin sanki bana bir şeyler anlatmaya çalışması kanı hızlandırıyor. **Bu parçada verilen II numaralı sözle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

A) I. sözde dile getirilen olgunun yazarda farklı algılandığı gösterilmektedir.
B) I. sözde anlatılan durumla çelişen bir olaydan bahsedilmektedir.
C) I. sözde ifade edilen düşüncenin neden olduğu bir olumsuzluk kanıtlanmaktadır.
D) I. sözde değinilen bir olayın herkeste görülebileceği örneklenmektedir.
E) I. sözde belirtilen durumun sanatçının duyu dünyasındaki yansımaları somutlaştırılmaktadır.

3. Lizbon balıkçılarının "tuzlu balık"ını da buradan alıp Akdeniz'in öteki limanlarına taşıyorlarmış. Kartacalıların güçlenmesiyle Fenike kolonileri bir bir el değiştirince Sao Jorge Kalesi'nin temelleri üzerine Kartacalıların yaptığı geniş duvarlar yükselmeye başlamış.

Bu parçada geçen "el değiştirmek" deyimine anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yeni bir işe girişmek
B) Bir kimseden başka bir kimseye geçmek
C) Bir konuda yardımlaşmak
D) Bir işe karışmak
E) Tuttuğunu bırakıp ellerini dinlendirmek

4. Gerçek olanla kurgu olanın yarıştığı, ne yazık ki gerçek diye tanımlanan birçok uydurma ve modern efsanenin hakikat sağıldığı günümüz dünyasında "gerçek" asılsız hikâyelere; yani masallara, destanlara, romanlara dönmek kötü bir fikir mi? Tekrar kendimizi tanımaya ve tanımlamaya gayret edebilmek ve "gerçek" edebî dostlarımızla daha çok hemhâl olup onların aynasında dünyayı, insanlığı, bugünümüzü, yarınımızı anlamlandırabilmek için okumaya değmez mi? **Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangisi mecaz anlamda kullanılmıştır?**

A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Çocuğun şahsiyet oluşumu her şeyden önemliydi. Masallar, en çok bu konuda çocukları beslerdi. Çocuklar masalla bir taraftan eğlenirken bir taraftan da öğreniyordu. Hayal gücü genişliyor, hayatın ve insanların çelişkilerini görüyordu.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangi ikisi gerçek anlamı dışında kullanılmıştır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V



1. Kimi insanlar çocukluklarında yaşadıkları zorlukları anlamlı bir hayatın basamağı kılarken kimileri bunu "acı mıknaatısı" gibi kullanır ve inciten şeyi hayat boyu yeniden üretir. Fark acıya karşı takındığımız tutumda: Onu yutarak büyümek mi, onun tarafından yutulularak bitmek mi?

Bu parçada geçen "acı mıknaatısı" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tüm olumsuzlukların üstesinden gelmek
- B) Güçlükleri kendileri için sürekli kılmak
- C) Zaafların farkında olup bilinçli davranmak
- D) Geçmişteki anılarla yaşamaya karar kılmak
- E) Sorunları bahane edip mücadeleyi bırakmak

2. Toplumun çoğunluğunu ilgilendiren büyük kırılma anlarına dair sığağı sığağına yazmanın kimi handikapları var. Yaşanılanlar üzerinden belli bir zaman geçtikten sonra, sakin bir mesafeden bakarak şiire sorumluluk yüklemek gerekir. Toplumlardaki savaş, sürgün, kıyım vb. büyük kırılma anları insanda da ortaya çıkar; aşk, hasret, ölüm olarak.

Bu cümledeki altı çizili sözü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Konuya hâkim görünmelerine karşın en büyük engelleri anlatımlarındaki sıkıcılıktı.
- B) Bizim gibi günü güne yazan gazetecileri eleştirmelerine hiçbir anlam veremedim.
- C) Büyük sorunların üstesinden gelmenin yolu, grup hâlinde çalışmaya yoğunlaşmaktır.
- D) Tarihin her döneminde benzer olayların yaşandığını bilmek oldukça üzücüydü.
- E) Sizden yardım talep eden gençlere kayıtsız kalmanıza açıkçası bir anlam veremedik.

3. Mustafa Kutlu'nun kitaplarını bir iyilik külliyatı (bir yazarın bütün eserlerini içeren dizi) olarak okuyabiliriz. Kötü karakterlerin, kötülüğün, karanlık tarafa geçen iyilerin hikâyelerinin bu denli prim yaptığı (ilgi görme) bir zamanda bir yazar için sıra dışı

II
III
(orijinal, fark lı) olan tavır belki de bir "iyilik külliyatı" oluşturmaktır. Ancak bu noktada ihtar etmem (kabul etme) gereken bir başka

IV
V
nokta daha var. Kutlu'nun edebiyatta işlediğı "iyilik" kof bir kötü olmama hâli veya evrene pozitif mesaj gönderme gayreti (çaba)

değil. O bütün bu kötülüğün içinde iyi olanı derinlemesine anlatıyor.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez () içinde verilen açıklamayla uyuşmamaktadır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

4. Modernizmin yozlaştırdığı Japonya'nın samuray geleneklerine

I
geri dönüp buradan doğacak soylu bir ruhla yeniden yüzünü güneşe çevirebileceğine dair mutlak ve sarsılmaz bir inancı

II
vardı Mişima'nın. İmparator'a bağılılığı yüce bir değer olarak benimseyip varoluşsal bir mesele olarak gördüğü kadim-gele-

III
neksel kültürü, kelimenin tam anlamıyla kalem ve kılıcını kullanarak ölümüne bir müdafa

IV
V
anlayışıyla arkalıyordu.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisi gerçek anlamı dışında kullanılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V



1. Bizim için en büyük yol romanı, bir roman olmamasına ---- içinde edebî türlerin birçoğuna selam çakan unsurlar ---- Evliya Çelebi'nin *Seyahatname*'sidir. Ben de evde kaldığımız şu günlerde *Seyahatname*'nin yoldaşlığıyla uzak yerlere seyahat eyledim. *Seyahatname*, biz Türklerin sevdiği insanlara ---- en büyük nişan olan "Evliya" sıfatıyla tanıdığımız Çelebi'ye aittir. **Bu parçada boş bırakılan yerlere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?**

- A) karşılık – bulunduran – yakıştırdığı
- B) rağmen – barındıran – verdiği
- C) karşın – besleyen – yüklediği
- D) özgü – içeren – kattığı
- E) nispeten – taşıyan – sunduğu

2. "Kullanmak" sözcüğü, aşağıdaki cümlelerin hangisinde "işletmek, değerlendirmek" anlamında kullanılmıştır?

- A) Kayra, yağmurlu havalarda bile yağmurluk kullanmaz, şemsiyeyle yürürdü.
- B) Zeynep, sattıkları küpenin parasını çok idareli kullanıyordu.
- C) Kaan, kurstan kazandığı paranın çoğunu borsada kullanıyormuş.
- D) Zülküf, çocukları kullansın diye yeni bir hesap makinesi almıştı.
- E) Erbil, yazılarında anlamı güçlendirmek için ikilemeler kullanırdı.

3. Sinemanın klasik dönemi her yönüyle bir "deha" çağı olarak görülebilir. Bu dönemin yönetmenleri dünyayı anlama ve ifade etme konusundaki benzersiz yeteneklerini, hayatın ve sanatın bütün biçimlerini kuşatan sahici ve samimi ilgilere borçludur: Arada hiçbir vasıta olmaksızın hayatla bir bağ kurmak ve onu sanatsal malzemenin en yüksek değeri olarak kabul etmek; hayatı taklit etmemek, onu yeniden yaratmak... **Aşağıdakilerden hangisi bu parçada geçen altı çizili sözcüklerden birinin yerine kullanılamaz?**

- A) sıradan
- B) kabiliyet
- C) içten
- D) araç
- E) kıymet

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözle aynı anlama gelen bir söze yer verilmiştir?

- A) Büyük ozanların ortak özelliği özgün tavrı takınmaları ve kimsenin ayak izlerine basmadan sanatlarını icra etmeleridir.
- B) Hatırlı dostlarını hiçbir zaman ihmal etmez, onların sorunlarına çözümler üretmek için uğraşır.
- C) Birinci ligdeki futbolcularla boy ölçülebilmek için sürekli çalışıyor, kendini yetiştiriyordu.
- D) Yalın anlatımı sayesinde okurların kısa sürede ilgisini çekti, az sözle çok şey anlatmada oldukça başarılıydı.
- E) Turistlere kadim kültürümüzün en önemli eserlerini tanıttı ama köhnemiş eserleri göstermedi.

5. Sana durlanmış kelimeler getireceğim pörsümüş bir dünyayı kahreden kelimeler kelimeler, bazısı tüyden bazısı demir seni çünkü dik tutacak bilirim kabzenin, çekicin ve divitin tutulduğu yerden parlayan şiir

Bu dizelerde geçen sözcüklerle ilgili,

- I. Karşıt kavramlara yer verilmiştir.
- II. Mecaz anlamlı sözcük vardır.
- III. Sesteş köklü sözcükler kullanılmamıştır.
- IV. Deyim bulunmaktadır.

numaralanmış yargılardan hangisi söylenemez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

6. Rönesans başlarında yeni tekniklerin yaratılmasından çok,

daha önceki keşiflerin kullanılması, genişletilmesi ve yayılması sağlayan yeni yolların ortaya çıkarıldığı görülür. En bilinen örnekler arasında açık denizlerde yol alabilmek için gerekli olan pusulanın ve arkadan takma dümenin icadı, modern çağ-

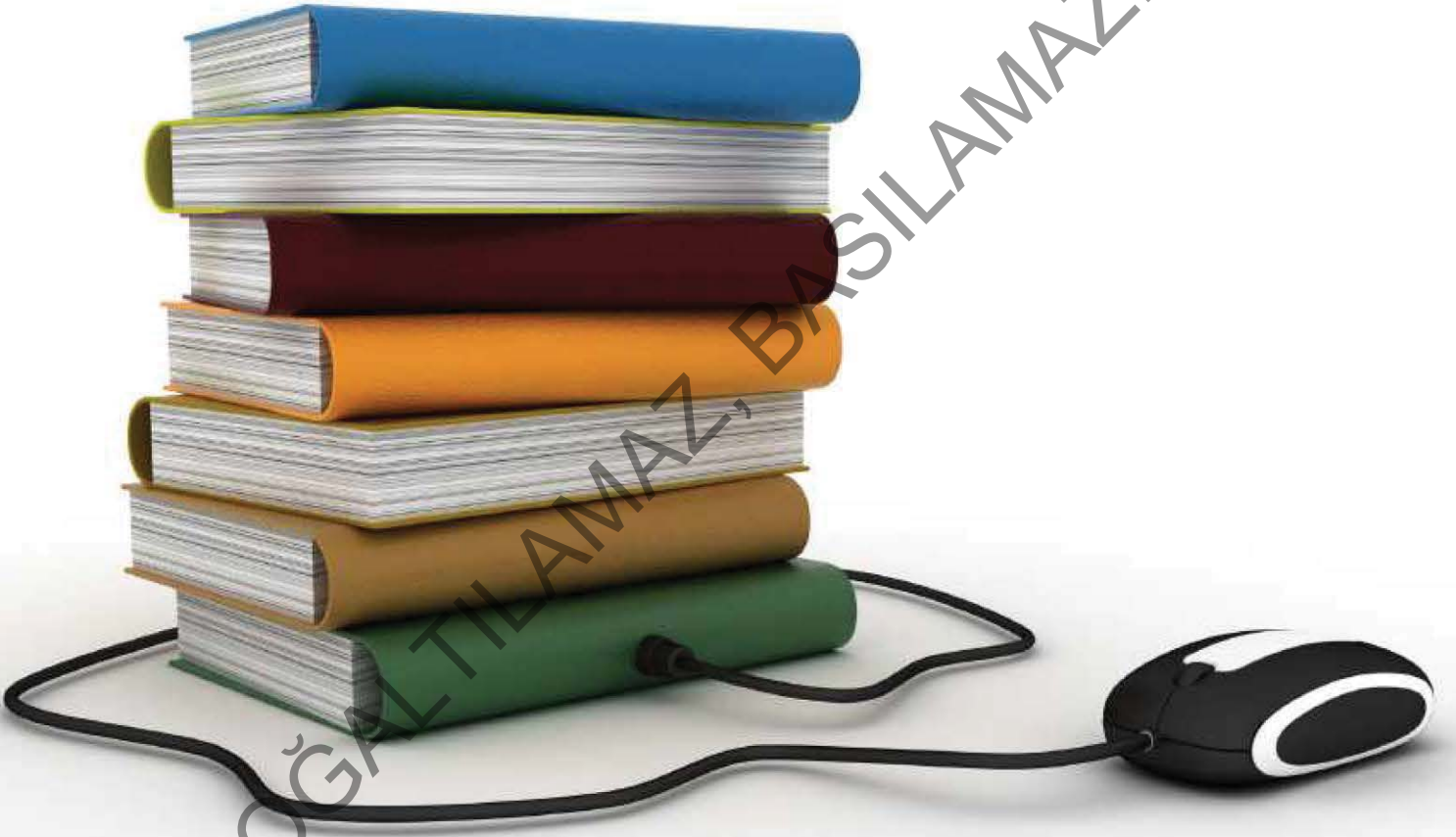
da zamanın egemenliğine doğru ilk adım olan mekanik saatin ortaya çıkışı ve Orta Çağ'da ateşli silahların kullanılması sayılabilir.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangi ikisi anlamca birbirine en yakındır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) III ve V
- E) IV ve V

2. BÖLÜM

CÜMLENİN ANLAMI VE YORUMU



İZİNSİZ ÇOĞALTILAMAZ, BASILAMAZ. ÖRNEKTİR.

CÜMLEDE ANLAMLA İLGİLİ BAŞLICA KAVRAMLAR

Doğrudan Anlatım: Bir kişinin başkasına ait sözleri hiç değiştirmeden aktarmasıdır.

Örnek: Yazar: "Roman, yol boyunca gezdirilen aynadır." dedi.

Dolaylı Anlatım: Başkasına ait bir sözü, kişinin kendi söyleyişine göre değiştirerek aktarmasıdır.

Örnek: Yazar, romanın yol boyunca gezdirilen ayna olduğunu söyledi.

İçerik (konu): Sanatçının yapıtta okura vermek istediği olaylar, durumlar ve kişiler içeriği oluşturur.

Üslup (biçem): Sanatçının dili kullanma şekli, sözcük seçimi, cümle kurma biçimidir. (Tarzi, Yöntemi)

Neden-Sonuç Cümleleri: Bir yargının sonucunu nedene bağlayan cümlelerdir. Bu cümlelerde yargı bitmiş, sonuçlanmıştır. (için, -dığı, -diğinden, ötürü, yüzünden, dolayı vb. genellikle bu ek ya da kelimeler kullanılır.)

Amaç-Sonuç Cümleleri: Ulaşılmak istenen hedefi, yargının gerçekleştirilme amacını (gayedir, erektiler) anlatan cümlelerdir. Amaç henüz gerçekleşmemiştir. (-mek için, amacıyla, -mek üzere vb. genellikle bu ek ya da kelimeler kullanılır.)

Koşul (şart) Cümleleri: Bir olayın durumun ya da eylemin gerçekleşebilmesinin başka bir olayın ya da durumun olmasına bağlanmasıdır.

Gerekçe Cümleleri: Sonucun veya durumun gerçekleşmesini gerektiren sebep cümlelerine denir. Gerekçe cümlelerinde önce yargı gerçekleşir; sonra bu yargının gerçekleşme sebebi verilir.

Eleştiri: Bir insanı, bir eseri, bir konuyu doğru ve yanlış yanlarını bulup göstermek amacıyla inceleme işi. Olumlu ya da olumsuz görüş bildirmektir. Öznel yargılardır.

Varsayım: Gerçekleşmemiş bir olayı veya durumu gerçekleşmiş gibi kabul etmek. (varsayalım ki, tut ki, farz et ki, kabul edelim ki vb.)

Tasarı (plan): İleride yapılacak işlerin anlatıldığı cümlelerdir.

Aşamalı Durum: Bir olayın, bir durumun olumlu veya olumsuz yönde kademe kademe ilerlediğini anlatan cümlelerdir.

Olasılık (Olabilirlik - İhtimal) / Tahmin: Gerçekleşmesi mümkün olan durumları ifade eder.

Saptama: Bir olay veya durum hakkında tespitle bulunmadır.

Pişmanlık: Yapılan bir işten dolayı üzüntü duymadır.

Hayıflanma: Yapamadığı bir işten dolayı üzülmektir.

Küçümseme: Hor görmek, değer ve önem vermemektir.

Azımsama: Bir şeyin umulduğundan az olduğu yargısına varmak, az görmek, az bulmaktır.

Öznellik: Nesnelere göre değil, bireyin düşünce ve duygularına dayanan durumdur.

Nesnellik: Gerçeğe varmak amacıyla taraf tutmadan inceleme yapmak, hüküm vermek, objektif olmaktır.

Özlülük: Az sözcükle çok şey anlatmaktır.

Evrensellik: Bütün insanlığı ilgilendiren olay ve durumlardır.

Duruluk: Anlatımda gereksiz sözcük ya da eklere yer vermemektir.

Yalınlık: Anlatımın süssüz, sanatsız bir şekilde yapılmasıdır.

Özgünlük: Bir buluş sonucu olan, nitelikleri bakımından benzerlerinden farklı olan durumlar için kullanılır.

Çıkarımda Bulunma: Tespit edilen bir durumdan hareketle bir sonuca ulaşma, değerlendirme yapmadır.

Tanım: Bir kavramın niteliklerini eksiksiz olarak belirtme veya açıklamadır.

Sitem: Bir kimseye, yaptığı bir hareketin ya da söylediği bir sözün; üzüntü, alınganlık, kırgınlık uyandırdığını öfkelenmeden belirtmedir.

Yakınma: Bir durumdan hoşnut olmama ya da birinin yaptığı olumsuz bir davranışı başka birine anlatmadır.

Öneri: Bir işin nasıl yapılması gerektiği konusunda görüş bildirmedir.

2019 - TYT SORUSU

Çocuk, aklının doğal işleyişi sonucu her an ortaya çıkan tuhaf sorulardan birine yanıt bulma amacıyla gerçekleştirdiği her samimi girişim sayesinde, o amacın sonucuyla kıyaslanamayacak oranda kalıcı kazanımlar edinir.

Bu cümlede çocuklarla ilgili olarak asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tuhaf sorular sorma davranışlarının çocuklarda istemsiz biçimde gerçekleştiği
- B) Merak ettikleri konunun iç yüzünü öğrendikleri sürece bilgi birikimlerinin arttığı
- C) Kendi hâllerine bırakıldıklarında tuhaf sorular sorma alışkanlıklarının sona erdiği
- D) Cevabını samimi biçimde merak ettikleri soruların yetişkinlerce cevaplandırılması gerektiği
- E) Sorularına cevap arayışlarının gelişimleri üzerinde cevaplardan daha etkili olduğu

ÇÖZÜM:

ÖSYM'nin sürekli sorduğu soru kalıplarından biridir. Cümlelerin iletisini söylememiz isteniyor. Diğer bir ifadeyle ana fikrini soruyor. Bu sorularda vurgulanmak istenen ileti fiil cümlelerinde, yüklemden hemen önce bulunur. Yüklemden önceki söz yani " ---- o amacın sonucuyla kıyaslanmayacak kazanımlar" sözünün karşılığı "E" şıkkında "Sorularına cevap arayışlarının gelişimleri üzerinde cevaplardan daha etkili olduğu"sözüyle karşılanmıştır.



1. I. Zebralar, Afrika'nın uçsuz bucaksız otlaklarında yaşayan hayvanlardır.
II. Siyah çizgili bir vücuda sahip olan ve sürüler hâlinde yaşayan bu hayvanlar otla beslenirler.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Otlak beslenen ve sürüler biçiminde yaşayan zebralar, Afrika'nın uçsuz bucaksız otlaklarında yaşamlarını sürdürmektedirler.
B) Afrika'nın uçsuz bucaksız otlaklarında ve sürüler hâlinde yaşayan siyah çizgili zebralar otçul hayvanlardır.
C) Afrika'nın sınırlarında yaşayan zebralar otla beslendikleri için siyah çizgili bir vücuda sahiptir.
D) Siyah çizgili bir vücuda sahip olan zebraların uçsuz bucaksız otlaklarda sürüler hâlinde yaşadıkları bilinir.
E) Zebralar, Afrika'da yaşayan hayvanlardan farklı olarak sürüler hâlinde ve otla beslenen siyah çizgili canlılardır.

2. (I) Rengârenk silüeti, şehrin içinden geçen su kanalları ve dar sokaklarında kaybolmanın heyecanı ile Venedik, canlı bir tiyatro sahnesi gibidir. (II) Şehrin bu dinamik, renkli yapısı, 17. yüzyıla kadar sanatın ve ticaretin merkezi oluşundan kaynaklanır. (III) Şehir, Rönesans Dönemi'ndeki sanatsal hareketlerin çıkış noktası olmuştur. (IV) Tarih boyunca resim, edebiyat, opera ve senfonik müzik gibi sanatların bilinen isimleri burada doğmuştur. (V) Söz gelimi kahvehaneleriyle ünlü San Marco Meydanı'ndaki Caffe Florian, en önemli yazar ve şairlerin buluşma yeri olmuştur.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede saptama yapılmıştır.
B) II. cümlede yargı nedeniyle verilmiştir.
C) III. cümlede şehrin özgün yönü vurgulanmıştır.
D) IV. cümlede kişisel görüşe yer verilmemiştir.
E) V. cümlede karşılaştırma yapılmıştır.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde belirtilenler kanıtıyla birlikte verilmiştir?

- A) Yörenin az bilinen hazinelerine açılan Torul-Gümüşhane-Yayladere rotasında Salmankeş Geçidi'ni aşarak ulaşılan Yağmurdere Vadisi, bölgenin zor ulaşılan noktalarından biridir.
B) Ekvator'dan itibaren kutuplara doğru güney enlemleri arasında yer alan tropikal ormanları, bütün seneyi kapsayan daimi sıcaklık ve nemlilik ile devamlı surette büyüyen geniş yapraklı ağaçlar karakterize eder.
C) Fener'in önemli simgelerinden biri olan Rum Lisesi'nin İstanbul'un Fethi'nden hemen sonra, Fatih Sultan Mehmet'in şehirden ayrılan tüccar ve yöneticileri geri çağırırken kuruluğunu okul kayıtlarından öğreniyoruz.
D) Makedonya Meydanı'nın hemen karşısında bulunan Arkeoloji Müzesi, sütunları ve giriş bölümündeki heykellerle binlerce yıllık geçmişi vardır gibi görünse de tarihinin o kadar eski olduğunu düşünmüyorum.
E) Üsküp Sancakbeyi İshak Bey'in oğlu İsa Bey tarafından 1475 yılında yaptırılan camii iki yanında misafirhane işlevi gören bölümler bulunuyor, bu camilerde yanlarda bulunan odalarda misafirler ağırlanıyor.

4. Sezonun ilk karı bu gece yağmış, etraf henüz beyaza bürünmemiş değil. Kar güneş ışıklarının ulaşamadığı gölgelik yerlerde
I
daha yoğun, göle yakın yerler ve ağaçların üzerinde ise âdeta
II
bir gelin duvağı inceliğindedir. Abant hiç bu kadar kadar sessiz
III
oturmamıştı yerinde. Toprağın ve suyun soğukluğunun güneşin sıcaklığıyla birleşmesi sonucu oluşan ve yerden yukarıya
IV
doğru yükselen ince sis tabakası ortamın gizemini daha da
V
artıyor.

Bu parçadaki altı çizili sözlerin hangisinde öznellik vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V



1. (I) Türkiye'de bilgisayar mühendisliği fakülteleri yöneticileri okuldaki bilişim altyapısını en iyi kendilerinin kurup yöneteceğini sanır. (II) Oysa operasyon, bilim insanların yapacağı bir iş değildir. (III) Okula kaç tane bilgisayar alınacağı bu bilgisayarlar hangi programların yüklü olacağı konusunda akademisyen ancak talebi yapan adam konumunda olabilir. (IV) Ben her şeyden anlarım, benim uzmanlık alanım deyip her konuda ahkâm kesmeye başladı mı iş çıkırından çıkar. (V) Çünkü bu yaklaşım doğru olsaydı dünyanın en zengin borsacıları ekonomistler, en iyi şoförleri makine mühendisleri olurdu.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede bilgisayar mühendisliği yöneticileriyle ilgili bir yanlışlıktan söz edilmiştir.
- B) II. cümlede bilim adamlarının yetersizliğinin sebebine yer verilmiştir.
- C) III. cümlede akademisyenlerin sorumluluk alanı belirlenmiştir.
- D) IV. cümlede koşul bildiren bir yargıya yer verilmiştir.
- E) V. cümle kendinden önceki cümlelerin gerekçesi durumundadır.

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde içerikle ilgili bir bilgi yer almamaktadır?**

- A) Amerikalı petrol zengini Jonathan çiftinin Hongkong'a gerçekleştirdikleri gezinin anlatıldığı oyunda Doğu, bir de-kordan ibaret olup Hongkong'u egzotik ve cazibeli yapan özelliği yalnızca iç açıcı manzarası değildir.
- B) Middlemarch 19. yüzyılın diğer başyapıt romanları gibi okuyucusunu etrafıca kuşatır, 945 sayfa boyunca romandan kopmadığını, daha doğrusu kopmadığını fark eder okuyucu.
- C) Aslında bu kitap Vonnegut'un deneyimlerini aktardığı, ülkesine ve dünyaya dair söylemek istediklerini söylediği bir tür veda mektubu, bırakılan bir tür miras olarak görülebilir.
- D) Hemingway, pek çok öyküsünde özellikle savaşta hayatın dışına düşmüş insanların acılarını, özlemlerini, umutsuzluklarını dile getirdi.
- E) Kitabın bu bölümünde yer alan ve hemen hepsi kaside-koçaklama tarzında yazılmış farklı uzunluklardaki şiirlerde tarihsel kişi, eylem ve olaylardan bahsediliyor.

3. Mizaç, genellikle ---- ve daha çok fizyolojik yapıya dayalı özelliklerdir. Bu nedenle mizaç; "yaratılış", "huy" anlamında kullanılır. Karakter ise ---- olan çevre etkileriyle açıklanabilir bireysel nitelikleri anlatır. Bir insanın karakterine ilişkin özellikleri onun ahlakını da oluşturur.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) doğuştan getirilen – sonradan kazanılmış
- B) eğitimle öğrenilen – etkisi kanıtlanmış
- C) insanı geliştiren – toplumda görülümüş
- D) içgüdüsel olan – zamanla fark edilmiş
- E) aileden gelen – okulda öğretilmiş

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi anlamca diğerleriyle aynı doğrultuda değildir?**

- A) Şair, sanat adamı bana hiç benzemiyorsa, yalnız kendini söyleyip de beni söylemiyorsa ondan bana ne?
- B) Kendimizden bir parça bulduğumuz, acılarımızı ve sevinçlerimizi paylaştığımız şiirler bizi sanata bağlar.
- C) Ben bir sanat eserinde hayallerime, yaşantıma rastlamalıyım ki sanat eseriyle bütünleşebileyim.
- D) İyi şiir ne biçimde ne konuda aranmalıdır, iyi şiir herkesin zihninde olup biteni dizelere taşıyorsa iyi şiirdir.
- E) Her sanat eserinde olduğu gibi şiirlerde de insana kılavuzluk edecek, insanı olgunlaştıracak iletiler olmalıdır.

5. Yaklaşık üç yüz gram ağırlığındaki İstanbul kemençesi aynı zamanda çoğu yaylı enstrümandan daha hacimli ve geniş bir sese sahiptir.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Müzik aletleri içinde önemli bir yeri olan İstanbul kemençesi taşınabilecek ağırlıktadır.
- B) İstanbul kemençesinin üç yüz gram ağırlıktaki birçok müzik aletine göre daha tok bir sesi vardır.
- C) Enstrümanlar içinde hacimli sesiyle insanı büyüleyen İstanbul kemençesi çok hafif bir müzik aletidir.
- D) Birçok yaylı enstrümana kıyasla daha hafif olan İstanbul kemençesi ses olarak da oldukça etkileyicidir.
- E) Yaylı enstrümanlar içinde kapsamlı bir sesi olan İstanbul kemençesi aşağı yukarı üç yüz gram ağırlığındadır.



OB1204ED

1. Almanya'da sanayinin gelişmesinin temelinde, Ruhr ve Saar havzalarındaki maden kömürü yataklarının önemli etkisi vardır. **Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Almanya dışında sanayisi gelişen Avrupa ülkesi yoktur.
B) Almanya maden kömürü ticareti sayesinde sanayisini geliştirmiştir.
C) Avrupa'daki bazı havzalar maden bakımından zengin rezerv içerir.
D) Almanya, maden kömürü kullanarak sanayisini büyütmiştir.
E) Maden kömürü olan bazı Avrupa devletleri sanayide söz sahibidir.

2. (I) Amerikalı çok sayıda müzisyen, şarkıcı ve söz yazarının edebiyat dünyasına giriş yaptığını ve bu dünyada tutunarak üretmeye devam ettiğini görüyoruz. (II) Örneğin punk rock kraliçesi olarak kabul edilen Patti Smith, yeni yayımlanan beşinci kitabı *Year of The Monkey* ile edebî alanda daha anlatacak çok hikâyesi olduğunu kanıtlayanlardan. (III) Yine anlatı, roman gibi dallarda eser verenler arasında folk şarkıcısı Woody Guthrie, rockçı Nick Cave, şair müzisyenlerden Leonard Cohen sayılabilir. (IV) Dünya ve yaşam hakkında söyleyecek sözü olan bu isimler, meramlarını müzik dışında farklı yollar aracılığıyla da ifade etmeyi seçiyorlar. (V) İyi ki de seçiyorlar, bu sayede biz de sevdiğimiz sanatçıların yaşama bütünsel bakışları sayesinde, farklı kanallarından ilham almaya devam ediyoruz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisi kanıtlanabilirlik açısından ötekilerden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. I. yazarlar sınıfına girebilir
II. toplumcu gerçekçi bakışla
III. modern Türk hikâyeciliğin
IV. bireyin iç dünyasını anlatan
V. önemli isimlerinden biri olan Haldun Taner
Yukarıdaki sözcükler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. I. 1900'lerin başından beri dünya nüfusu yıldan yıla artıyor.
II. Düşün ki kültür ve edebiyat alanıyla ilgilenen insan kalmadı.
III. Çocukların gürültüsüne yaşlı adam sesini çıkarmıyor artık.
IV. Onlarla aynı düzeyde olmadığımızı benim söylediğimi kimse iddia edemez.
V. Nitelikli şiiirlerinde bile geçmişin değerlerinden beslendiği gerçeği gizlenemez.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle aşağıdakilerden hangisi arasında bir ilişki kurulamaz?

- A) Varsayım B) Aşamalı durum
C) Ön yargı D) Kanıksama
E) Yadsıma

5. Bugünün sanatçıları ---- bir gerçeklik algısına değil, verili bir ortak gerçeklik algısına sahiptirler. Geçmişte ---- sanatçıların çoğu rağbet görürken günümüzde tam tersi beylik anlatımları benimseyenler ilgi görüyor.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

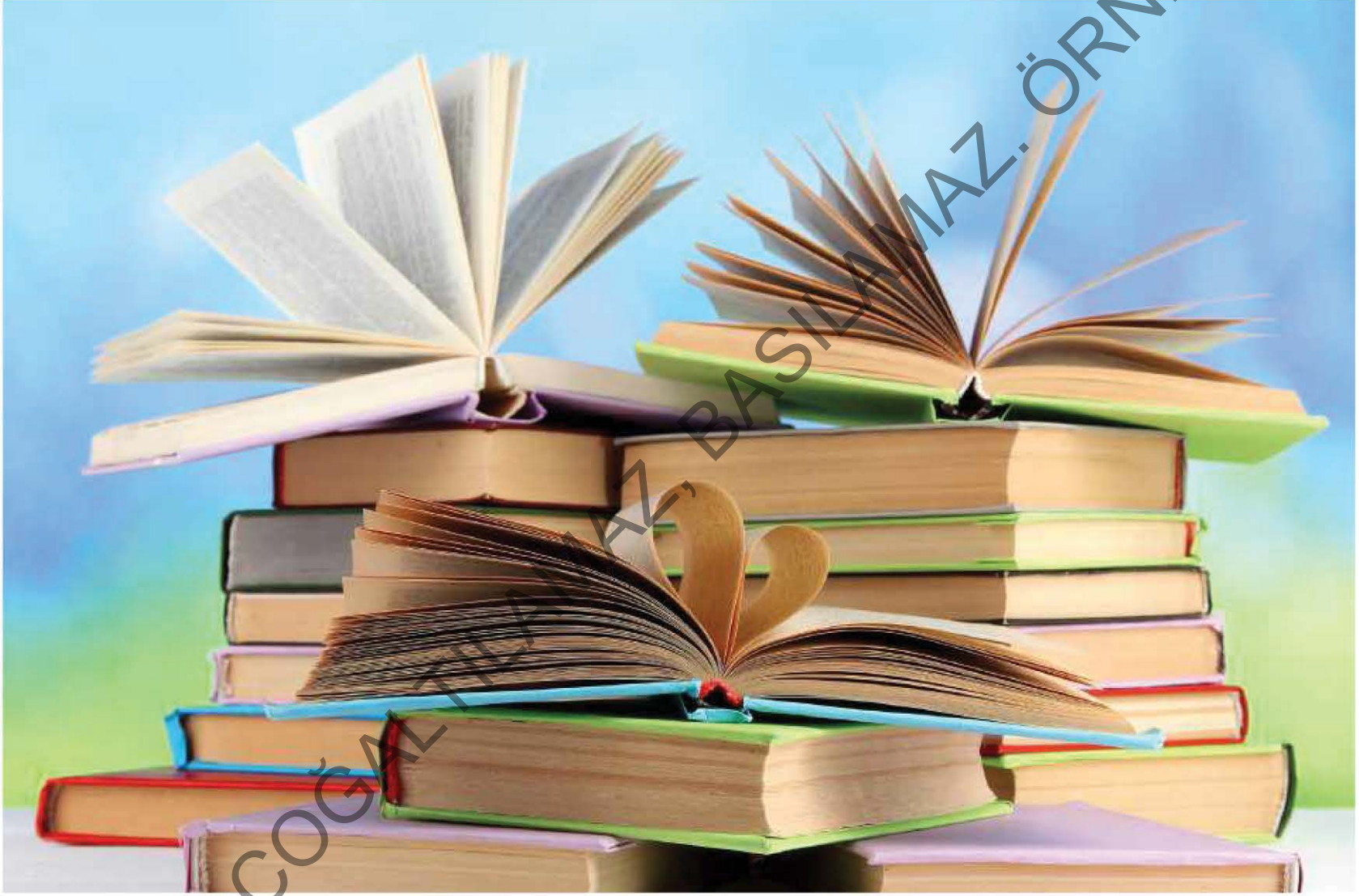
- A) sıradan olan – toplumu bilen
B) kendilerine özgü – sıra dışı olan
C) nesnellik isteyen – evrensel olan
D) genele seslenen – etkileyici olan
E) konuya hakim – orijinal olan

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde aynı kavramla ilgili karşıt durumlar dile getirilmiştir?**

- A) Virüs yüzünden çoğu insan evde kalırken sağlık çalışanları hafta sonu bile hastanelerdeydi.
B) Çocuk, okuldaki sınavlarda düşük not almasına rağmen ailesi bu durumu hiç önemsemiyordu.
C) Yeni tanıştığı insanlara karşı mesafeli duran bu adam, yakın dostlarıyla çok samimi diyaloglar kuruyor.
D) Bahar mevsiminde insanların enerjik olması ruhsal durumlarına hava durumunun etki etmesiyle açıklanabilir.
E) Uzak diyarlarda uzun yıllar zor şartlarda çalışmış, yakın arkadaşlarıyla bile çok az görüşmüş.

3. BÖLÜM

ANLATIM BİÇİMLERİ



İZİNSİZ ÇOĞALTILMAYI, BASILANMAZ. ÖRNEKTİR.

A) ANLATIM BİÇİMLERİ

1. Açıklama

Herhangi bir olay, durum ya da kavram hakkında bilgi vermek amacı taşıyan yazılardaki anlatım biçimidir. Açık bir üslup, yalın bir dil kullanılır. Sözcükler genellikle gerçek anlamında kullanılır. Konuyu öğretmek esastır. **Bilgi verme** amacıyla yazılır.

2. Tartışma

Okuyucuyu ya da dinleyiciyi dilediğimiz davranış ve düşünüşe yöneltmek için başvurduğumuz bir anlatım biçimidir. Bir düşünceye karşı çıkılır ve karşı çıkılan düşüncenin yanlışlığı ispatlanmaya çalışılır. Bu anlatım biçiminde "soru cümleleri, devrik cümleler" kullanılır. Açıklayıcı anlatımdan farklı olarak samimi, içten bir üslupla yazılır. **Kanıları değiştirme** amacıyla yazılır.

3. Öyküleme

Bir olay, eylem durumundaki bir olguyu ya da bir durumu genellikle yer, zaman ve kahramanların ilişkisi çerçevesinde anlatma yoluna öyküleme denir. Bu yönden bu anlatım biçimini, "olan ne?" sorusunun bir sonucu olarak adlandırabiliriz. Okuru **olay içinde yaşatma** amacıyla yazılır.

4. Betimleme

Varlıkların niteliklerini, bu niteliklerin duyularımız üzerinde uyandırdığı izlenimleri belirtmedir. Düşüncelerimize görünürlük kazandırma, anlatımı renklendirme, okuyucunun hayal gücünü kamçılama bu anlatım biçiminin başlıca özelliklerindedir. Duyu organlarımıza seslenen sözcükler sıkça kullanılır. Okura **izlenim kazandırma** amacıyla yazılır.



UYARI

Öyküleyici anlatımı bir film gibi betimleyici anlatımı bir fotoğraf gibi düşünebiliriz. Filmde bir aksiyon, hareket vardır. Fotoğraf durağandır. Öykülemedeki hareketi sağlayan fiillerdir. Bu nedenle öyküleyici anlatımda fiiller sıkça kullanılır. Betimleyici anlatımda ise karşımızda gözleri görmeyen birine bir yeri tasvir etmeye, diğer bir deyişle sözcüklerle resim çizmeye çalışırız.

B) DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI

1. Tanımlama

Bir nesneyi, kavramı, duygu ve düşünceyi kendine özgü ve değişmez nitelikleriyle kısaca açıklamaya tanımlama denir. Herhangi bir varlık veya kavram için sorabileceğimiz "Nedir?" sorusunun karşılığıdır.

2. Karşılaştırma

Aralarında benzerlik bulunan iki kavramdan birinin üstün ya da farklı olduğunu benimsetmeye çalışma yöntemidir. Bu yöntemde ana düşünce belirtilen üstün ya da farklı yandır. Karşılaştırmada; benzerliklerden, karşıtıklardan, ilişkilerden yararlanılır.

3. Örneklendirme

Bir konuyu pekiştirmek ya da ileri sürülen bir savı doğrulamak amacıyla uygun örneklerden yararlanma yöntemidir. Bu yöntemde ana düşünce, örnekten önceki cümledir. Örnekler atıldığında ana düşünce değişmez. Örneklendirme cümlelerin başında genellikle "örneğin, söz gelimi" gibi sözcükler kullanılır. Örneklendirilen soyut düşünceler, somutlaştırılmış olur.

4. Tanık Gösterme

Bir görüşü doğrulamak amacıyla başkasının sözünden yararlanma yöntemidir. Bu yöntem, bir görüşü doğrulama yöntemlerinin en yaygın olanıdır. Savunulan herhangi bir görüşün desteklenmesi, karşı görüşün geçersiz kılınması amacıyla kullanılır. Bilimsel buluşlardan, atasözlerinden, özlü sözlerden, ünlü bir kişinin sözünden yararlanılarak tanık gösterilmiş olur. Ünlü bir kişinin sadece adının geçmesi tanık gösterme değildir.

5. Sayısal Verilerden Yararlanma

Anlatılanların araştırma sonuçlarıyla ortaya çıkan sayısal değerlerle desteklenmesine sayısal verilerden yararlanma denir. İstatistik sonuçlar, yüzdeler verilerek düşünceler inandırıcı kılınmak istenir. Tek bir rakamın ya da sayının olması sayısal verilerden yararlanma olmaz. Birden çok veri olması gerekir.

Anlatım teknikleriyle ilgili soru çözümünde bunları unutmayalım.

- I. Bir paragrafta birden çok anlatım yöntemi kullanılabilir. Soruda "hangisi ağır basmaktadır" derse parçanın genelinde hâkim olan anlatım biçimi bulunmalıdır.
- II. Karşılaştırma, örneklendirme, alıntı yapma gibi düşünceyi geliştirme yolları genellikle açıklayıcı veya tartışmacı anlatımda kullanıldığını unutmayalım.
- III. Sayıp dökme; bir işin türlü hâllerini, bir şeyin bütün parçalarını zihne çarpacak şekilde art arda sıralayıp söylemektir. (Örnek: Burada kuşlar, ağaçlar, çiçekler hepsi birden koro hâlinde şarkı söylüyor.)
- IV. Olayları devinim içinde verme; özellikle öyküleyici anlatımlarda olayların bir hareket içinde verilmesidir.
- V. Yansız bir tutum benimseme; nesnel bir anlatımı tercih etmektir. Öznel ifadelere yer vermemedir.



0D810EC2

1. İçimde yıllar sonra memlekete dönmüş olmanın sevinci, ellerimde bavullar, havaalanının kalabalık telaşından kurtulup bir taksiye doğru yürürken azıcık terlemiş alnıma huzurun sessiz, sakin ama garip bir şekilde ürpertici eli dokunuyordu. Tam bu sırada o boz renkli kertenkele, ayaklarımın ucundan sessiz, sakin ama garip şekilde ürpertici bir bakışla süzülerek geçip gitti. Vay canına... İşte bir yabancı kertenkele asfaltlarda elini kolunu sallayarak dolaşıyor. İçimden yıldırım gibi şunun peşi sıra ayaklarımı pat pat yere vurarak koşup korkutmak geldi. Çünkü kertenkelenin yırtarak açtığı ipek çarşafın altından bütün bir tabiat sessizce gülümseye başlamıştı. Şakır şakır güneşin altında kalmıştım. Etrafımda arı ve sinek vızıltısı... Çıgıltı duyulmayan kırlangıçların keskin kanatları... Az ileride bir salımsöğüt, efendi efendi uzanıp duruyor.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Yansıma sözcükler
- B) Eksiltili cümleler
- C) Kişileştirme
- D) Somutlaştırma
- E) Örneklendirme

2. I. Kavaklar, tozlu yapraklarıyla yeni dikilmiş çınar ağaçları, akasyalar, zakkumlar yol kenarında esas duruşa geçmişlerdi. Önümüzden yanımızdan geçen araçlar, ağaçlarla birlikte beni sessizce selamlıyordu sanki. Böyle bir karşılama törenini mümkünü yok hayal edemezdim. Bunlar benim yıllar önce bırakıp gittiğim ağaçlar, yollar ve şoförler değildi.
- II. Babam bu yeme – içme – gezme üçgenini pek tutmuyordu. Saf kızının geleceği için endişeliydi. Bakarsın olmadık birine abayı yakar, ailenin başına iş açardı. O böyle bir maceraya girmeden kendisi duruma vaziyet etmeli, Hamiyet'in başını bağlamalıydı. Zaten münasip bir damat adayı vardı. Hem de yanı başımızda.

Numaralanmış parçaların anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Her iki metinde de niteleyici sözcükler kullanılmıştır.
- B) Birinci metinde kişileştirilmiş varlıklara yer verilmiştir.
- C) İki metinde de birincili kişili anlatım söz konusudur.
- D) İki metinde de betimleyici anlatım ağırlıktadır.
- E) İki metinde de deyim kullanılmıştır.

3. İşte *Kızılmak Çocukları*'ni okurken sevgili okur, şimdi çoktan yetişkin olanlarınızın, çocukluğa dair hafızalarda itina ile saklanan o çok özel anları, benim gibi hatıralar bohçasından çıkardığını görür gibiyim. Biz yetişkinlere çocukluğun hiçbir zaman keşfedilemeyecek bir ülke olduğunu bir kez daha hatırlatırken bu roman, çocuk okurlara da o ülkeyi keşfetme heyecanını veriyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Gerçek anlamlı sözcükler
- B) Benzetmeler
- C) Somutlaştırma
- D) Karşılaştırma
- E) Duyular arası aktarma

4. Üzerinde çokça konuşulan, hakkında tezler yazılan ve her eline kalem alanın yazdığını iddia ettiği şeydir "masal". Evet, kabul edelim büyüü bir kelime ve yine kabul edelim ki gerçeklerin her zaman önünde yürüyen ve gerçekleri takip etme zorunluluğu olmayan bir kavramdır. Hayal ile gerçek arasındaki çocuk bilincine işaret eden masal, bu hâliyle bir yetişkinle çocuğu birbirinden ayıran kelimelerden örülmüş ince bir çizgidir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Tartışma
- B) Karşılaştırma
- C) Tanımlama
- D) Betimleme
- E) Alıntı yapma

5. (I) Klein için mavi, insanın doğada soyut olarak görebileceği tek renktir. (II) Zira bizim algılayabildiğimiz kadarıyla gökyüzü ve deniz, sonsuza kadar uzayıp giden bir mavi tuvaldir aslında. (III) Hatta Klein günün birinde Nice sahillerinde uzanmış gökyüzüne bakarken üstünden gelip geçen martılara kızacaktır ve şöyle diyecektir: "Martılara nefret duymaya başladım. Çünkü benim en büyük ve en mükemmel eserime delikler açmaya çalışıyorlardı." (IV) Zıma karakteri de galaksideki itibarını tıpkı Yves Klein gibi kendi adıyla anılan maviye boyadığı soyut resimleriyle kazanmıştır. (V) İkisi de çizginin, şekillerin ötesinde bir şeyi duymaktır, ikisi de sanatları ile geçmişlerine yolculuk eder.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede görelilik söz konusudur.
- B) II. cümlede tanımlama yapılmıştır.
- C) III. cümlede doğrudan anlatıma örnek vardır.
- D) IV. cümlede karşılaştırma söz konusudur.
- E) V. cümlede eylemin yapılması bir koşula bağlanmıştır.



1. Tekli koltuğun amacına uygun kullanıldığı, yalnızlıktan edebî anlamda şikâyet edenlerin/kutsayanların gerçek yalnızlıklarla imtihan edildiği günlere geçtik. Dünyanın belli noktalarında hızla kıpırdayan insanın yerini bekleyen ve uyuklayan insan aldı. Güvenli bölgemiz olan prizlerin yanında konumlandık. Artık sabit bir ev eşyasına dönüştük. Ölümüne yaklaşmak arkada bıraktığımız kelime, marka, lüzumsuz kaygı yığınıyla yüzleşmemizi sağladı. Durulduk. Aynalara başka anlamda bakar olduk. Gözlerdeki bilmişlik yerini mülteci dinginliklere bıraktı. Yıllardır konforu dışarıda konumlayanlarsa şu an evde kalınması konusunda insanları ikna etmeye çalışıyor. İnsan, Pavlov'un Köpeği gibi yalnızca kalabalıklar ve ışıltılı mekânlarda ses çıkarabilen, kendini bulan bir varlık olarak inşa edildi. Ancak markaların birer temsilcisi olarak süslü caddelerdeki yürüme misyonu yarım bırakıldı.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmamıştır?

- A) Benzetme yapılmıştır.
- B) Karşılaştırmaya başvurulmuştur.
- C) Öznellik hâkimdir.
- D) Mecaz anlamlı sözcükler kullanılmıştır.
- E) Tanımlama ve örneklemeyle başvurulmuştur.

2. Ben romancı olarak yaşıyor, insanlara, olaylara romancı gözleriyle bakıyorum. Aklımda, notlarımda birçok roman konusu bir arada, karmakarışık hâlde bulunuyor. Yavaş yavaş olgunlaşıyor bunlar. İçlerinden biri, çoğu zaman dış etkiler altında, ağır ağır ötekilerin önüne geçiyor. Bu ilk hazırlığa 'romanın maddi temeli' diyorum. Bunun, romanın esas alanına ayak atabilmesi için kendi kanunlarıyla canlanması lazım. Bu canlanışı, Mikelanj'in "İnsanın Yaradılışı" tablosuna benzetiyorum. Romanın kişisi de bir duygu esintisiyle aniden canlanıyor, gidip gelmeye, öfkelenip sevinmeye, insanı yücelten ya da aşağılaştıran şeyler düşünmeye başlıyor.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birinci kişili anlatım söz konusudur.
- B) Yinelemelerden yararlanılmıştır.
- C) Tanık göstermeye başvurulmuştur.
- D) Öznellik ağır basmaktadır.
- E) Değişik yapıları cümleler kullanılmıştır.

3. Ellerim başımın altında, tandırın yanındaki peykede, yatak yorgan yığınına yaslanmış uzanıyorum. Ninemin büyük duvar taşlarının aralarına sokup askı yaptığı çengellerde süzme yoğurt torbalarını, bakliyat, mısır ve kete çuvallarını, süt makinesinin yıkanıp kurumaya bırakılmış çanaklarını, ilk kez görüyormuş gibi gözden geçiriyorum. Yayla mevsimi boyunca yapacak bir şeyim olmadığında başvurduğum oyalanma yollarından biri bu. Dibinde ancak bir yumruk büyüklüğünde yoğurt kalmış torba, büyük çividen yere kadar asılmış. Onu mesela Kut Süleyman dayının suratına benzetiyorum. Bunu düşününce içimden kıkır kıkır gülüyorum. Kendimi topluyorum.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Açıklama – Tartışma
- B) Öyküleme – Betimleme
- C) Benzetme – Kişileştirme
- D) Betimleme – Karşılaştırma
- E) Tartışma – Öyküleme

4. Nobel Ödüllü bilim insanı Prof. Dr. Aziz Sancar'ın doğduğu ve doktorluk yaptığı sırada yaşadığı Mardin'in Savur ilçesindeki evi müzeye dönüştürülüyor. 3 katlı 36 odalı tarihî konağın sıva, boya, kapı, pençe doğramalarının tadilatı, gereken yerlerin yenilenmesi, mekânların elektrik ve sıhhi tesisat aksamalarının onarılması, tavan ve zemin döşemesinin yenilenmesi, çatı yalıtımı için gerekli çalışmalar yapılıyor. Müze tamamlandığında Prof. Dr. Aziz Sancar'a ait oda, çalışma odası olarak tasarlanıp günümüze kadar yer aldığı bilimsel çalışmalar, çalıştaylar, Nobel Ödülü görsel olarak sergilenenler. Yine müzede Sancar'ın ödül almasını sağlayan hücrelerin hasar gören DNA'ları nasıl onardığını ve genetik bilgisini koruduğunu haritalandıran araştırmalar ve 2015 yılında Nobel Ödülü'nü almasını sağlayan çalışmaların süreciyle ilgili görseller dijital olarak izlenebilecek.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bilgi verme amacıyla yazılmıştır.
- B) Terim anlamlı sözcükler kullanılmıştır.
- C) Kişileştirmeye başvurulmuştur.
- D) Sayısal verilerden yararlanılmıştır.
- E) Niteleyici sözcüklere yer verilmiştir.

Paragrafın Yapısı

Paragrafın bir düşünce birimi olduğunu unutmayalım. Her paragraf değişik sayıda cümleden oluşur ve bu cümleler arasında dil, düşünce yönünden uyum vardır; öyle de olmak zorundadır.

Paragraf Yapısıyla İlgili Soru Kökleri

- Bu parçanın giriş cümlesi aşağıdakilerden hangisidir?
- Dil ve düşüncenin akışına göre bu parçanın başına aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?
- Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?
- Bu parça iki paragrafa bölünmek istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerden hangisiyle başlar?
- Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangileri yer değiştirirse parçanın anlam bütünlüğü sağlanmış olur?

Düşüncenin akışını bozan cümle:

Paragrafta ana düşünceye ve konuya uygun düşmeyen cümlelere yer verilmez. Verilirse anlam bütünlüğü bozulmuş olur. Düşüncenin akışını bozan cümleyi çıkardığımızda öncesiyle sonrası arasındaki anlam bağlantısı kurulur.



Düşünce akışını bozan cümle

Bir parçanın iki paragrafa ayrılması:

Bir yazıdaki her paragraf farklı bir düşünceyi dile getirir. Farklı düşüncelerin bir paragrafta dile getirilmesi hem yazının o bölümünü uzatır hem de okuyucunun kafasını karıştırır. Bir parçada işlenen düşüncenin farklı yönü kaçınıcı cümleden itibaren ele alınmışsa ikinci paragraf oradan başlar.

Paragrafın giriş cümlesinin özelliği:

Paragrafın giriş cümlesi; ele alınacak konuyu tanıtır, yazarın konuya nasıl bir yaklaşım getireceğini sezdirir. Giriş cümlesinin yönü daima ileriye dönüktür. Kendinden önce cümle olduğunu anımsatacak bağlantı unsurları olmaz.

Verilen cümlelerden anlamlı bir paragraf oluşturma:

Karışık verilen cümlelerden anlamlı bir paragraf oluştururken öncelikle giriş cümlesi bulunmalıdır. Giriş cümlesi genel bir yargı bildirir. Diğer cümleleri sıralarken bağlantı unsurlarına dikkat edilmelidir. İhtiyaç halinde hazırlanmış bir soruda mutlaka bağlantı öğelerine yer verilir.

Paragrafın sonuç cümlesini bulma:

Çoğu zaman paragrafta anlatılanların kısa bir özeti olarak ortaya çıkar ve paragrafın ana düşüncesini yansıtır. Genelde "özetle, demek ki, kısaca, bu sebeple, sonuç olarak" gibi ifadelerle başlar.

Örnek Soru

- I. Bu ikincisi olmasaydı sanat ve bilimin gelişmesi mümkün olamaz, karşılaştığımız sorunlar karşısında yaratıcı çözümler üretmez ve ilerleyemezdik.
- II. Bizi biz yapan şeylerin başında düşünme becerimiz değil, hayal edebilme ve yaratıcı düşünebilme gücümüz geliyor.
- III. Yani öğrenmek ve bunlar üzerinden düşünebilmek ilk aşamadır.
- IV. Şimdi sahip olduğumuz bu gücü yapay zekâ yazılımlarına da aktarmaya çalışıyoruz.
- V. İkinci aşamaysa zihnimizde yarattığımız şeylerin hayata geçirilmesiyle ortaya çıkıyor.

Numaralanmış cümlelerden anlamlı bir paragraf oluşturmak istediğimizde, bağlantı unsurlarına dikkat edersek sıralamayı doğru yapabiliriz.

II. cümle en genel cümle olduğu için 1. cümle olur.
III. cümle 2. cümle olur.
V.cümle 3. cümle olur.
I. cümle 4. cümle olur.
IV. cümle ise son cümle olur.



1. --- için:

Anne ve babaların kendi davranışlarında adil, dürüst, problem çözerken barışçıl, öfkesini kontrol edebilen bireyler olmak için özen göstermeleri gerekir. Tabii ki kimse her zaman mükemmel değil. Önemli olan çocuklara alçak gönüllülük, farkındalık, hata ve kusurları kabul etme konusunda dürüst olabilmeyi öğretmek.

--- için:

Dürüstlük ve tevazuyu elden bırakmayın. Hata yaptığınızda çocuğunuzla konuşun. Özür dileyin. Bir daha aynı hatayı yapmaktan nasıl kaçınabileceğinize dair planınızı bilmesine izin verin. Kendinizle de ilgilenin. Arkadaşlarınızla zaman geçirin. Yürüyüş yapın. Stresinizi azaltacak aktiviteleri yaparsanız çocuğunuza karşı o denli nazik ve anlayışlı olursunuz. Başkalarını da yetiştirme süreçlerine dâhil edin. Bu sayede çocuğunuz sizin insanlarla ilişkilerinizi daha net görecektir.

--- için:

Çocukların başkalarına nasıl ilgi gösterileceğini öğrenmesi için yardıma ihtiyacı var. Araştırmalar, minnettarlığını ifade etme alışkanlığına sahip kişilerin daha yardımsever, merhametli, bağışlayıcı olduğunu gösteriyor. Ayrıca bu insanların daha sağlıklı ve mutlu olma ihtimalleri de artıyor.

Yukarıda boş bırakılan yerlere

- I. Çocuğa iyi bir rol model olmak
- II. Çocuğun başkalarına iyi davranması
- III. Çocuğa evrensel değerleri öğretmek
- IV. Çocuğun zihinsel yönden gelişmesi

sözlerinden hangileri getirilemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız IV
D) I ve IV E) II ve III

2. Yeni koronavirüs (Covid-19) salgını herkesin yaşamını altüst etti. Virüse karşı etkili olabilecek1.....birçok çalışma yapılıyor. Bu çalışmaların bazıları çeşitli olasılıkları hesaplamayı ve matematiksel modelleri çıkarmayı gerektiriyor. Bunun için de çok güçlü bilgisayarlara ihtiyaç duyuluyor. Araştırmacılar tarafından bu ihtiyacı karşılamak için yola çıkılan biyomedikal araştırma projesi destekçilerinin2..... bilgisayarlarını kullanıyor. Bilgisayarınıza kurduğunuz bir yazılım aracılığıyla kullanmadığınız zamanlarda işlemciniz ve ekran kartınızı3..... araştırmacılar çeşitli alternatifleri değerlendiriyor.

Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için,

- I. daha uzun ömürlü kullanmak için
- II. ilaç ve aşı geliştirilmesi için
- III. bilimsel hesaplamalar için

1, 2, 3 ile belirtilen yerlere I, II ve III numaraları ifadelerden hangileri getirilmelidir?

- A) II – III – I B) I – II – III C) III – II – I
D) II – I – III E) I – III – II

3. I. Onları durduracak tek kişiye Momo'dur.
II. Ancak olağanüstü bir yeteneği vardır: Momo, muhteşem bir dinleyicidir ve bunun için oldukça bol zamanı vardır.
III. Buldukları ya da kendisine hediye edilenler dışında hiçbir şeyi yoktur.
IV. Momo, büyük bir kentin tiyatro harabelerinde yaşayan küçük bir kızdır.
V. Bir gün hayaletimsi topluluk "duman adamlar" ortaya çıkar, ince hesaplı planlar kurup insanların zamanını çalarlar.

Numaralanmış cümlelerden anlamlı bir bütün oluşturulmak istense hangisi sonuncu cümle olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. (I) Seyahat etmek ve yeni yerler görmek, çağdaş insanın en keyif aldığı aktivitelerin başında geliyor. (II) Neredeyse biletler alınmadan önce listeler oluşturulmaya başlanıyor. (III) Nereye gidilmeli, neler yenilmeli, en güzel fotoğraf nerede çekiliyor? (IV) Hatta işler öyle bir boyuta ulaştı ki gidince yapacaklarımız listeleri değil, yapmadan dönmemem gerekenler listeleri oluşturmaya başladık. (V) Sosyal medyada paylaşım merakı ve gittiğimiz yerdeki varlığımızı muhtemelen bir daha bakmayacağımız fotoğraflar ve videolarla kanıtlama ihtiyacı, o anın güzelliğine karşı hepimizi körleştiriyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Manzaraya bakıyoruz ama görmüyoruz." cümlesi getirilirse parçanın anlam bütünlüğü sağlanmış olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Açlık sürecinde meydana gelen çok fazla ve detaylı düzeyde mekanizmalarla karşılaşıyoruz. (I) Ancak en temel düzeyde gerçekleşen değişimlerden bahsetmek bile bu durumun kontrolü hakkında az da olsa fikir sahibi olmamızda yeterli olacaktır. (II) Bu mekanizmaların kilit noktası olarak glukagon hormonundan bahsetmek yanlış olmaz. (III) Zira bu, kan şekerinin azaldığı durumlarda sağlıklı insanlarda otomatik olarak devreye giren hormonlardan ilki olarak karşımıza çıkıyor. (IV) En temel amacı vücutta glikojen adı verilen depo formu ile depolanmış olan glikozu kana iletmek ve farklı maddelerden glikoz üretilmesini sağlayarak azalmakta olan kan şekerini normal seviyede tutmak gerekir. (V) Glukagonun bu işlevleri yerine getirebilmesi vücutta depolanmış hâlde glikoz bulunmasına ve yukarıda bahsettiğimiz glikoz üretilebilecek maddelere ihtiyaç var.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. BÖLÜM

BECERİ TEMELLİ SORULAR



İZİNSİZ ÇOCUK İLHAM KUTUPBAŞI ÖRNEKTİR.



1. Günlük hayatta ve her ortamda ortaya çıkabilen çatışma, genelde farklılıklardan ve bu farklılıklara karşı gösterilen tepkilerin bir sonucudur. İnsanların çatışmalarla baş edebilmesi için başvurabilecekleri beş farklı çatışma çözme stratejisi vardır:

Kaplumbağa (Kaçınma): Kaplumbağalar çatışmadan kaçınmak için geri çekilirler. Çatışma yaratan sorunlardan ve kişilerden uzak dururlar. Bu stratejiyi kullanan bir kişi, ne kendi çıkarlarında ne de diğer kişinin çıkarlarında ısrarcı olur. Çatışmanın üzerine gitmez, çatışmayı geçiştirir, erteler ya da geri çekilir.

Oyuncak ayı (Uyma): Oyuncak ayılar başkaları tarafından kabul edilmeyi ve sevmeyi isterler. Çatışma devam ederse birilerinin kalbinin kırılacağından ve ilişkilerin zarar göreceğinden ya da bozulacağından korkarlar. Bu stratejiyi kullanan birey diğer kişinin çıkarlarını tatmin etmek için kendi çıkarlarını ihmal eder. Bu stratejide bireyin kendi haklarından özveride bulunması söz konusudur.

Köpek balığı (Güç kullanma, rekabete girme): Köpek balıkları kendi çözüm önerilerini kabul etmesi için, çatıştığı kişiyi zorlar ve karşıındaki kişi üzerinde güç kullanmayı dener. Bu stratejiyi uygulayan kişi başkalarının ihtiyaçlarıyla ilgilenmez.

Tilki (Uzlaşma): Tilki uzlaşma ararlar. Kendi amaçlarının bir kısmından vazgeçerler ve çatıştıkları kişiyi de amaçlarının bir kısmından vazgeçmeye ikna ederler. Bu stratejiyi uygulayan kişi her iki tarafı da kısmen tatmin eden, karşılıklı olarak kabul edilebilir, uygun bazı çözümler bulur.

Baykuş (Yüzleşme, iş birliği yapma): Baykuşlar çatışmaları, çözülmesi gereken sorunlar olarak görürler ve hem kendilerinin hem de diğer kişinin amaçlarına ulaşabileceği bir çözüm ararlar. Bu stratejiyi uygulayan kişi çatışmaları, taraflar arasındaki gerilimi azaltarak ilişkileri geliştirici bir araç olarak görür.

Aşağıdaki kişilerden hangisinin tercih ettiği yöntem yanlış verilmiştir?

- A) Anıl, iş yerindeki arkadaşlarıyla yaşadıkları sıkıntıları çözmek için sürekli onlarla konuşup sorunları en aza indirmeye çalışmaktadır. Anıl "baykuş" yöntemini tercih ederek iş yerindeki olumsuz havayı nihayet yumuşatmayı başarmıştır.
- B) Fatma çok sevdiği arkadaşı Demet'le ilgili birtakım sorunlar yaşamaktadır. Rahatsız olduğu durumu Demet'e iletince onun incinebileceğini düşünmektedir. Bu nedenle Fatma "oyuncak ayı" yöntemini tercih etmiştir.
- C) Ayça son derece haklı olduğu bir konuda Ömer'le çatışma yaşamaktadır. Ne pahasına olursa olsun haklı olduğu konuda amacına ulaşmayı istemektedir. Bu nedenle Ayça "köpek balığı" yöntemini tercih etmiştir.
- D) Fatih son zamanlarda Merve'yle birtakım sıkıntılar yaşamaktadır. Ancak "Bu sıkıntıyı dile getirmenin şimdi zamanı değil." diyerek sorunu her gün bir başka güne ertelemektedir. Fatih sorunu çözmeye "tilki" yöntemini tercih etmiştir.
- E) Zeynep, kuruma sonradan geldiği için kendini kabul ettirmek istemektedir. Bu yüzden haksızlığa uğrasa da sesini çıkarmamaktadır. Bu yüzden "kaplumbağa" yöntemini kullanarak kendi menfaatlerini göz ardı etmektedir.

2. Basit parasal teşviklerin yaratıcılığı motive edeceğini ya da tutkuyu ateşleyeceğini sanan şirketler hayal kırıklığına uğradı. ABD'de yapılan bir araştırmada yaratıcılık isteyen işlerde daha iyi performans karşılığında vasat teşvikler önerildi. Hindistan'da yapılan benzer bir deneyde teşvikler artırıldı ve maaş birkaç katına çıkarıldı. Artırılan parasal teşviklerin yaratıcı performansı aslında düşürdüğü anlaşıldı. O hâlde insanları yaratıcılığa teşvik eden nedir? Üç önemli faktörden birinin insanların tutku ve öz güvenini artıran özellik olduğu görünüyordu.

- I. Alexander Fleming ölümcül bakterileri incelerken açıkta kalan bir kültürün üstünde oluşan küf fark eden ilk doktor değildi. Daha az yetenekli bir doktor ilk bakışta önemsiz gibi görünen bu oluşumu göz ardı edebilirdi ancak Fleming bunu ilginç buldu ve bu sürecin bilimsel potansiyeli olup olmadığını merak etti. Araştırmalarını sürdürerek milyonlarca insanın hayatını kurtaran penilisini keşfetti.
- II. 1977'de Philippe Kahn'ın eşi Sonia doğumdayken Kahn doğum fotoğraflarını arkadaşlarına yollamanın en hızlı ve kolay yolunu düşünüyordu. Olağan yol, yani fotoğraf çekip bilgisayara yükleyip e-posta atma yöntemi onu tatmin etmiyordu. Kahn'ın motivasyonu daha iyi bir çözüm bulmak üzerinedir. O anda düşünmeye başladı, dizüstü bilgisayarında bir kod yazdı, fotoğraf makinesini telefonuna bağladı ve fotoğrafları anlık yollamaya başladı.
- III. Wal-Mart, arz talep konusunda bazı yaratıcı fikirler bulmuştu. Kurumun vereceği büyük ödül de düşünerek 2004'te vakit ayırıp veri tabanlarını incelediklerinde çok sayıda el feneri ve pil satıldığını gördüler. Bu verileri kullanarak tüketicilerin eğilimlerini tespit ettiler ve bu yaratıcı fikir sayesinde yılda 400 milyar dolar ciro yaptılar.

Numaralanmış örnek durumlardan hangileri parçada anlatılanları destekler nitelikte değildir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

3. Yeni yapılan bir araştırmaya göre çita nüfusu hızla azalmış, nesli tükenme tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştır. Bu sorunu çözmek için problem çözme becerilerinin;

- Çitalar Hakkında Genel Bilgiler Toplamak,
- Dünyanın Hangi Bölgelerinde Yaşadıklarını ve Yaşayan Çitaların Sayılarını Saptamak,
- Soylarının Tükenme Nedenlerini Belirlemek,
- Çitaların Soylarının Tükenmesini Engellemek için Neler Yapılabileceğini Saptamak
- Uluslararası Kurum ya da Kuruluşlardan Destek Almak.

(Sırasıyla işletilmesi gerekmektedir.)

Aşağıda bu beş aşamada yapılacaklar karışık olarak verilmiştir:

- I. Çiftliklere Kangal köpekleri dağıtılmalı. Korkusuz Kangallar çitaları çiftliklerden uzak tutacaklar, böylece çiftçiler onları öldürmeyeceklerdir. Ayrıca çita yavrularının kaçak ticareti yasaklanmalıdır.
- II. Çitaların yaşam alanlarının yaklaşık yüzde 77'si çiftçilere kiraya verilmiştir. Çitaların avlarının sayısı ve yaşam alanları azalmıştır. Beslenebilmek için çiftliklere zarar veren çitalar ise çiftçiler tarafından öldürülmektedir. Ayrıca çita beslemenin Körfez ülkelerinde moda olması da çita yavrularının kaçak ticaretine yol açmaktadır.
- III. Dünya Doğa ve Doğal Kaynakları Koruma Birliği'nden (IUCN) çitaları Kırmızı Liste'ye almalarını istenmiştir. Güney Afrika'da düzenlenen ve nesli tükenmekte olan hayvanların uluslararası ticareti hakkında alınan kararların tartışıldığı kongre CITES'de devletler, yeni yasalar belirlemiş ve çitaların sosyal medyada satılmasını engellemeye karar vermişlerdir.
- IV. Kedigiller familyasından etçil memeli bir hayvan olan çitalar, tüyleri sarıya çalar kahverengi olup üzeri kara beneklidir. Çitalar dünyanın en hızlı kara hayvanıdır.
- V. Çitalar Güney ve Doğu Afrika'da ve çok az bir kısmı da İran'ın Horasan bölgesinde yaşamaktadır. Yapılan son araştırmaya dair raporda dünyanın en hızlı memelisinden yalnızca 7100 tane kaldığı belirtilmiştir.

Buna göre açıklamalar aşağıdakilerin hangisinde doğru sıralanmıştır?

- A) IV - V - II - I - III B) I - V - III - IV - II C) V - III - I - II - IV D) V - IV - II - I - III E) IV - III - V - I - II

4. I. Philip Zimbardo'nun Kırık Cam Teorisi adını verdiği bir deney vardır. Bu deneyde iki araç Zimbardo ve iki öğrencisi tarafından biri sosyokültürel seviyesi düşük bir şehir olan Bronx'a, diğeri eğitim ve gelir düzeyi ortalamanın üstündeki kesimin yaşadığı Palo Alto'ya bırakılıyor. Bronx'taki araba, birkaç gün sonunda parçalarına ayrılmış hâlde yol kenarına bırakılırken Palo Alto'daki araca bir hafta boyunca kimse dokunmuyor. Bir haftanın sonunda Zimbardo ve iki öğrencisi Palo Alto'ya gidip arabaya balyozla vurmaya başlıyorlar. Bu eylemi gören insanların çoğu, çok geçmeden onlara katılıyor ve aracı hep beraber parçalıyorlar.

II. Toplum analizlerinde önemli bir yere sahip maymun deneyi şöyle olmuştur: Bir kafese beş maymun koyarlar. Ortaya bir merdiven ve tepesine de ipe bağlı bir salkım muz asarlar. Her bir maymun merdivene çıkıp muza ulaşmak istediğinde dışarıdan üzerine su sıkarlar. Suyu kapatıp maymunlardan biri dışarı alınıp yerine yeni bir maymun konur. Yeni maymunun muza ulaşmak için merdivene çıkmaya çalışınca diğer maymunlar onu döver. Daha sonra ıslanmış maymunlardan biri daha kafesten alınır ve yerine yeni bir maymun koyarlar. Ve merdivene ilk yaptığı atakta dayak yer. Bu ikinci yeni maymunu en şiddetli döven ıslanmamış ve neden dayak yediğini bilmeyen ilk maymundur.

Bu iki deneyden çıkarılabilecek ortak sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uyum söz konusu olduğunda bilincimizi çok çabuk kaybediyoruz ve konu etrafımıza zarar vermek bile olsa hemen konuya adapte oluyoruz.
- B) İnsanların bir arada yaşadığı sosyal ortamlarda görülen problemlerin çözümünde ortak akıl devreye girmektedir çoğu zaman.
- C) Bazı durumlarda çözüm arayışı içine giren insanların destek bulması, yaşamın akışı içinde doğal karşılanmalıdır.
- D) İnsanların gösterdiği bazı şiddet içeren davranışların, kimi durumlarda hayvanlar âleminde de görülmesi insanlara ders vermektedir.
- E) Toplumsal sorunların çözümünde şiddetin devre dışı kalmasını sağlamak için bilinçli bireyler yetiştirilmelidir.



1. İnsanın diğer canlılardan farklı ve üstün yönü, zekâsı ve öğrenme yeteneğidir. Öğrenme yeteneği her insanda farklıdır. Bazı insanlar daha kolay ve çabuk öğrenirken bazıları daha geç ve zor öğrenir.

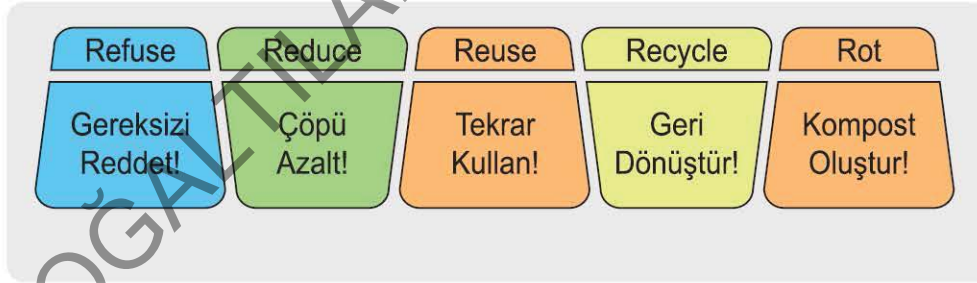
Aşağıda öğrenmenin gerçekleşebilmesi için öğrenenlerin kendileriyle ilgili birtakım faktörler verilmiştir.

ÖĞRENENLERLE İLGİLİ FAKTÖRLER

- Türe özgü hazır oluş
- Olgunlaşma
- Genel uyarılmışlık hâli
- Gudu
- Eski yaşantılar
- Dikkati odaklama

Buna göre aşağıdakilerden hangisi öğrenenlerin kendileri ile ilgili faktörleri örnekleyen bir durum değildir?

- A) F klavye bilen biri Q klavye kullanmayı hiç klavye kullanmayan birine göre daha zor öğrenir.
B) Bir konuyu öğrenmek için istekli olursam daha kolay öğrenebilirim.
C) 3 aylık bir bebek yürümeyi öğrenemez.
D) Papağan birtakım kelimeleri öğrenebilir ama serçe öğrenemez.
E) Grup çalışması iletişimi kuvvetlendirdiği gibi takım ruhunu da geliştirir.
2. Atık oluşumunun engellenmesi ve atığın kaynaktan azaltılması konularında geliştirebilecekleri en önemli argümanlardan biri halkı bilinçlendirmektir. Atığın azaltılması hem üretim aşamasında hem de atıktan kurtulma ile ilgili enerji ve materyal tasarrufu sağladığı için iki açıdan etkinlik sağlayan bir yöntemdir. İdeal koşullarda bireyin ihtiyacı olmayacak ve çöpe dönüşecek ürünleri reddetmesi, mümkün olduğu kadar az miktarda çöp üretmesi, tekrar kullanılabilir ürünleri tercih etmesi, kullanılmayanları geri dönüşüme kazandırması, bunun dışında kalanların kompost (gübre) olarak kullanılmasını sağlaması, tüm bu şartların sağlanmadığı durumlarda çöp hâline gelmesine izin vermesi gerekmektedir.



Yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve kamu kurumları atık oluşumunun engellenmesi ve atığın kaynaktan azaltılması konularında toplumu bilinçlendirmek üzere aşağıdaki önerilerde bulunmuşlardır:

- I. Alışverişlerinize giderken tekrar kullanılabilir taşıma torbalarınızı götürünüz.
- II. Tüketim ürünlerinizi mümkün olduğu kadar toptan alınız, ambalajlı ürünleri tercih etmeyiniz.
- III. Normal posta yerine e-posta yahut elektronik haberleşmenin diğer yöntemlerini kullanınız.
- IV. Yemek yaparken çıkan organik atıklarınızı bir çöp tenekesinde biriktirin ve tarım amaçlı kullanınız.

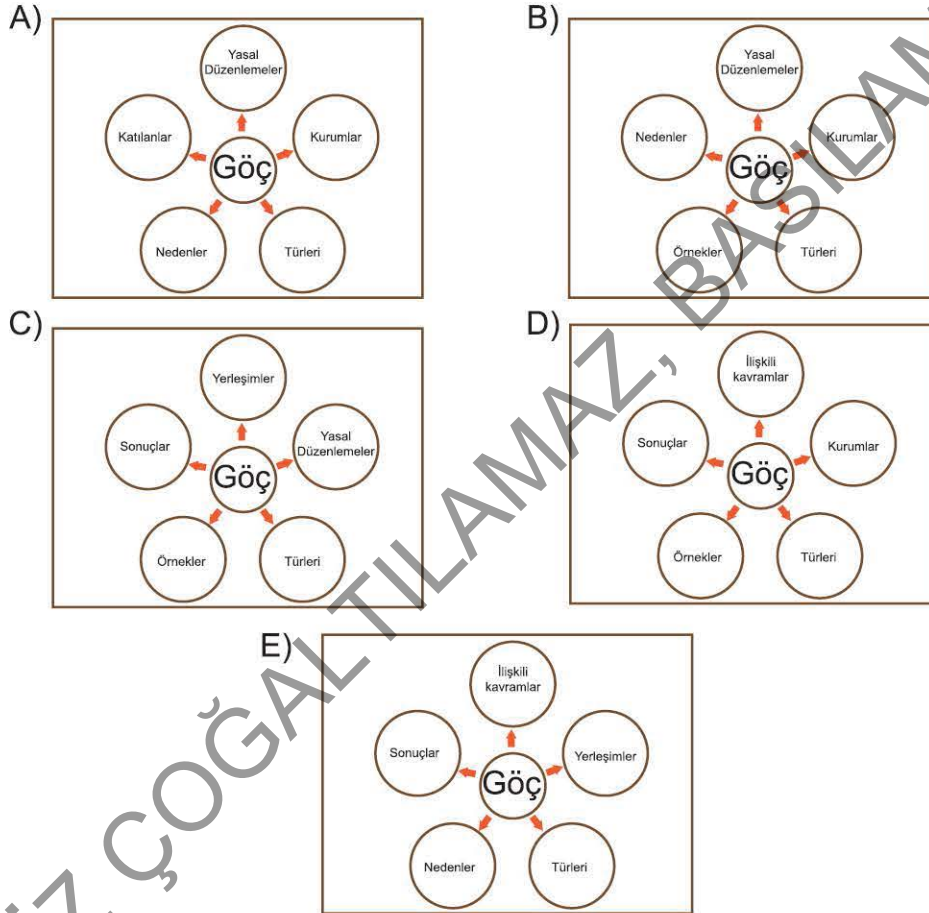
Buna göre aşağıdakilerden hangisiyle ilgili bir öneri yoktur?

- A) Gereksizi Reddet!
B) Çöpü Azalt!
C) Tekrar Kullan!
D) Geri Dönüştür.
E) Kompost Oluştur.

3. Yapılan bir araştırmada coğrafya öğretim programı ve bu programı esas alan ve ders kitaplarında göç olgusu araştırmacıların hazırladıkları kavram haritası ölçüt kabul edilerek analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda göç olgusunun öğretilmesine yönelik eksiklikler tespit edilmiş ve bu eksiklerin giderilmesi için birtakım önerilerde bulunulmuştur:

- Göç veren mekânlarda geride kalan birey ve toplumlar açısından yaşananlardan yeteri kadar bahsedilmediği görölmektedir. Hâlbuki göçün neticesinde parçalanmış aileler, kültürel uyumsuzluklar ortaya çıkmaktadır. Göç konusu işlenirken göç ve kültürel etkileşime mutlaka değinilmelidir.
- Hazırlanacak ders kitaplarında Göç İdaresi Genel Müdürlüğü ve Göç Politikaları Kurulu, Uluslararası Göç Örgütü, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliđi gibi hem ulusal hem de uluslararası düzeydeki kurumlardan bahsedilmelidir.
- Coğrafya ders kitaplarında " yasal göç, yasa dışı göç ve kademeli göç" lerden de bahsedilmelidir.
- Coğrafya ders kitaplarında kıtalar arası göçlerden, Çinlilerin göçlerinden, Güney ve Güneydođu Asya'daki göçlerden, Avrupa içi göçlerden ve İsrail'e olan göçlerden de bahsedilmelidir.
- Göçün tam anlamıyla öğretilmesi için göçle ilişkili diğer kavramlara (Göç Politikası, Tehcir, Hicret, Diaspora, Kölelik, İnsan Ticareti, İltica) da ders kitaplarında yer verilmelidir.

Buna göre araştırmacıların hazırladıkları kavram haritası aşağıdakilerden hangisidir?



**PARAGRAF VE
ANLAM BİLGİSİ
DENEMELERİ**



İZİNSİZ ÇOĞALTILMAZ, BASILANMAZ, ÖRNEKTİR.



1. Bundan on binlerce yıl önce henüz mağaralarda yaşayan atalarımız, barınmak, yiyecek bulmak, ısınmak ve diğer insanlardan ya da yırtıcılardan korunmak zorundaydı. Kendinden güçlü ve büyük hayvanlar karşısında tek çaresi kaçmak veya saklanmak olan insanoğlunun alet kullanma kabiliyeti geliştirmesi son derece önemli sonuçlar doğurdu. Taş fırlatarak daha geniş bir alanın kontrol edilebileceği keşfedildiğinde ise günümüz dünyasını birçok açıdan etkileyecek bir fikrin tohumları ekilmiş oldu. Taşları daha isabetli ve güçlü atabilmeyi sağlayan basit sapanlar, ihtiyaca göre geniş menzilli mızraklar ve ardından belki de bu ikisinden ilham alan oklar meydana getirildi.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Somutlaştırmaya başvurulmuştur.
B) Bilgilendirme amacıyla yazılmıştır.
C) Mecazlı söyleyiş vardır.
D) Karşılaştırmaya yer verilmiştir.
E) Okurun kanılarını değiştirme hedeflenmiştir.

2 ve 3. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Son yıllarda hızla artan pastacılık kursları sadece pasta yemenin değil, pasta yapmanın da bizi ne denli mutlu ettiğinin bir kanıtı âdeta. (II) Malzemelerin tedarik edilmesinden ön hazırlıkların tamamlanmasına, kek yapımı ve tatlandırılmasından süslemeye kadar pek çok aşamada farklı uzmanlıklar isteyen pastacılık, son yıllarda amatörler de kucağa açan bir hobi hâlini aldı. (III) Antik Mısırlıların fırında pişirme tekniklerinde uzmanlaşmalarının ardından hazırladıkları ballı ekmekler, pastacılığın ana malzemesi kekin tarihteki ilk örneği kabul ediliyor. (IV) Bununla birlikte pastaların esas lezzetini kekten alması, doğru pişirilmiş ve tatlandırılmış bir kekin iyi bir yaş pasta için vazgeçilmez olması, pastacılığın uzmanlık gerektiren en önemli alt dallarından kek yapımını ön plana çıkarıyor. (V) Hemen şunu da eklemeyi ihmal etmemek gerekir pastacılık konusunda. (VI) Çünkü Amerika'nın keşfinin ardından şeker ve kakaonun hayatımıza girmesiyle pastacılık dünyasında yepyeni bir devir başlamıştır.

2. Bu parça iki paragrafa bölünmek istense ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

3. I. Deyim kullanılmıştır.
II. Karşılaştırma yapılmıştır.
III. Abartmaya başvurulmuştur.
IV. Mecaz anlamlı sözcük kullanılmıştır.

Bu parçada geçen II. cümleyle ilgili olarak numaralanmış ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III
D) II ve IV E) III ve IV

4. Yeni bir yıla adım atmanın hiç kuşkusuz, insanı "yenileyen" bir tarafı var. Daha doğrusu, bir yenilenme umudu taşıyor. Nice-dir gerçekleştirilmesi düşünülen planlar için yeni bir başlangıç noktasıdır ne de olsa. Klişe bir örnekle rejime başlamak için beklenen o "bunaltıcı" pazartesi gibi olduğu da hatırlanır bir süre sonra. "Geçen yıl ve hatta geçen yıllar neler götürdü bizden, elimizde kalan nedir bundan sonrası için?" gibi soruları sorarken buluveririz kendimizi. Benzer bir durum, yakın bir zaman önce sosyal medyada da yaşandı.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Planlanan her şeyi yeni yılda yapmak mümkündür.
B) Yeni yıl umut aşılarken geçmiş yılları sorgulamamızı sağlar.
C) Her insan yeni yılı heyecanla bekler.
D) Geçmişini sorgulayanlar geleceğe umutla bakar.
E) Gelecek kaygısı olmayanlar geçmişini sorgulamazlar.

5. Halk müziği kültürünün en anlamlı yaşandığı yerlerdi köy odaları. Muhabbetler, âşık atışmaları orada yapılır; hikâyesi olan türküler orada söylenirdi. Sadece müzik değil, hoşgörü ve paylaşım da vardı. Şimdilerde neredeyse yok olan köy odalarının boşluğu, artık şehir yaşamı içinde "müzik köyü" adı verilen projeler ile yaşıtılıyor. Şu müzik köyleri sektörel olarak birbirlerine rakip olsalar da amaçlarından sapmadan projelerini sürdürmeye çalışıyorlar. Aynı zamanda öz kültürümüzün yaşatılmasına katkı sağlıyorlar.

Bu parçaya göre köy odaları ile ilgili olarak,

- I. Saz şairlerinin uğradığı, atışmaların yapıldığı yerlerdir.
II. Şehirleşmeyle birlikte asıl amacından uzaklaşmıştır.
III. Günümüzde yok denecek kadar az kalmıştır.

yargılarından hangilerine değinilmemiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

6. Işığın göze gelmesi ile gözdeki retina ağı ile yakalanması sonucunda renkleri algılamamız fizyolojik bir olayken renkleri gördüğümüzde ise hissettiklerimiz psikolojik bir olaydır. Kandinsky renklerin etkisini bildiğimiz takdirde neyi, nasıl ve ne renge boyayacağımızı daha iyi bileceğimizden bahsetmiştir.

	Fizyolojik	Psikolojik
Mavi	Kan basıncını düşürür, boğaz sorunlarını çözer.	Barışçıl ve sakinleştirici etkisi vardır. İştah kaçırmaz.
Kırmızı	Kan basıncını artırır ve adrenalin salgılar.	Uyanık ve tetikte olmayı sağlar.
Sarı	Sinirsel bozukluklara iyi gelir.	Sevinç ve coşku verir. İlham vericidir.
Turkuaz	Ağrı kesici özelliği vardır.	Canlandırıcı ve sakinleştirici etki gösterir.
Mor	Mor uykusuzluğa iyi gelir.	Konsantrasyonu artırır.
Yeşil	Kalp ve göğüs sorunlarını hafifletir.	Uyumlu ve dengeleyici özelliklere sahiptir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi renk seçiminde yanlış bir tercih yapmıştır?

- A) Derya kalp sağlığıyla ilgili sıkıntılı günler geçirdiği için yatak odasını yeşile boyatmıştır.
- B) Cihan aldığı yeni işi yetiştirebilmek için çalışma odasını mora boyatmıştır.
- C) Begüm Hanım misafirlerini yaptığı mükemmel yemekleriyle ağırlamak için yemek odasını maviye boyatmıştır.
- D) Şair Nigar Hanım okurlarının heyecanla beklediği yeni şiirlerini yazabilmek için odasını sarıya boyatmıştır.
- E) Zülküf Bey, öğrencilerine Kemaliye de rafting yapmak için servis tutarken kırmızı araçları tercih etmiştir.

7. I. Ispanaklar suyunu çekip pişince soğuması için geniş bir kaba alınır.
- II. Unun rengi değişip kokusu çıkmaya başlayınca süt ilave edilir.
- III. Küp küp doğranan soğanlar rengi dönene kadar zeytinyağında kavrulur, içine 2-3 parçaya ayrılmış ıspanaklar ve baharatlar ilave edilir.
- IV. Beşamel sos için uygun bir tencerede tereyağı ve zeytinyağı eritilir, un kavrulur.
- V. Unun topaklanmaması için beşamel sos koyulaşmış pişene kadar sürekli karıştırmak gerekir.

Numaralanmış cümlelerden anlamlı bir paragraf oluşturmak istense hangisi baştan ikinci cümle olur?

- A) V B) IV C) II D) I E) III

8. Aydınlarımızın göçü, işçi sınıfımıza kıyasla daha büyük uyumsuzluklar doğuruyor. Göçen aydınlarımız, kendi renkleriyle ortaya çıkmadıkları için silikleşiyorlar. Dışarıdaki bir Rus aydınının, Hitler devrindeki mülteci bir Alman aydınının bugün olduğu gibi bir İranlı ya da Hintli aydınının tersine kendi rengimizi gittiğimiz yere götüremiyoruz; bu sebeple de tutunmamız zorlaşıyor. Türk aydını, ancak gittiği ülkenin moda fikirlerine ayak uydurduğu takdirde o ülkede barınabileceğini düşünüyor, bu büyük ve vahim bir yanılgıdır. Kendi kültürünü beraberinde götürmeyen, kendi rengini yansıtmayan bir aydın sınıfı, kimsenin istemeyeceği gerçeklikle yüzleşmek zorundayız.

Bu parçada aydınlarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi vurgulanmak istenmiştir?

- A) Kültürel birikimlerimizden yararlanmakta duyarsız kalmaları
- B) Yurt dışında kaldıkları süre içinde üretken olamamaları
- C) Ulusal kimliğini yansıtmayacak değerlerle var olamadıkları
- D) Ülkelerinin hedefleri doğrultusunda bir yaşam kuramamaları
- E) Dünyada söz sahibi olacak eserler üretmekten uzak durmaları

9. Ay'a giden astronotlar 382 kilogram taş topladı, yüzlerce fotoğraf çekti ve bir bayrak dikti. Yarım milyona yakın insanın milyarlarca dolar harcayarak on yıla yakın bir süre çalışmasının karşılığı bu muydu? Aslına bakarsanız Soğuk Savaş Dönemi'nin kızıştırmasıyla prestij yarışına dönüşen bir maceranın sonucuydu bu. Uzay yarışçılarının tutkusu kısa sürede söndü. Dünyevi dertlerine geri döndüler. Ay'ı unuttular. Şimdilerde sessiz ve derinden yeni bir yarış başlıyor. Üstelik bu kez sadece politik değil. Aynı zamanda bilimsel ve ticari bir yarış olacak. Bu yarış kalıcı bir zafere dönüştürmek için bilim insanlarının aşması gereken bazı problemler var. Bunlardan biri Ay tozu. Sevgili uydumuzun yüzeyi güneş rüzgârlarıyla etkileşime girerek elektrostatik olarak yüklenen, çok ince, aşındırıcı, yapışkan, pudra benzeri bir toz katmanıyla kaplı. Orada uzun süre geçireceksek ya da kalıcı yerleşkeler kuracaksak önce bu toz problemini çözmemiz gerekiyor.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Astronotların Ay'a çıkmasında binlerce insanın desteği olduğuna
- B) Ay'a çıkmanın ülkeler arasında bir rekabet olarak görüldüğüne
- C) Ay ile ilgili çalışmaların günümüzde yeniden başladığına
- D) Ay'ın özelliklerinden ötürü ortaya çıkan sorunun çözülmesi gerektiğine
- E) Bilim insanlarının çalışmalarıyla Ay'da yaşamın mümkün olacağına



1. İzole (yalıtılmış) bir coğrafyada herkese güzel gelen sesler
- I
buluyorsunuz bu buluşlarla (keşfetmek) müziğin evrenselliği-
- II
ne dair fark ettiğiniz şeyler var mı? Halkın kendi içinden gelen sevgisi, aşkı, acısı ve daha pek çok duygusu evrende var olan insanların tamamına hitap edecek (seslenmek) nitelikte. Bu
- III
açıdan düşünülduğünde dar ve izole bir alan içerisinde kendini muhafaza etmeyi (korumak) başarmış olan ezgiler daha kıy-
- IV
metli şekilde karşılıyor (kabullenmek).
- V
- Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez () içinde verilen açıklamayla uyuşmamaktadır?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Öfke; sosyal yaşamda incinme, kötü muamele görme ve haksızlığa uğrama gibi dış olaylardan ve bireyin iç dünyasında yaşadığı çelişki ve çatışmalardan kaynaklanan, hoş olmayan ve rahatsızlık veren, belli bir sıklığı, yoğunluğu, süresi, ifade edilmiş tarzı ve tolerans eşiği olan bir duygu durumudur.
- Bu cümledeki altı çizili sözü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?**
- A) Sosyal medyada çok zaman geçirmek gençlerin akademik yönden başarısız olmasına yol açmaktadır.
- B) Çevremizin beklentileri doğrultusunda alacağımız kararlarda pişman olma olasılığımız yüksektir.
- C) Bilim insanı tarih boyunca sadece bilime karşı değil yaşadığı topluma karşı da büyük bir sorumluluk hissetmiştir.
- D) Bulaşıcı hastalıklardan korunmada temizlik alışkanlığının ne kadar önemli olduğunu bir kez daha öğrendik.
- E) Yaşamının her döneminde tutarlı davranışları ve şefkatli tutumu sayesinde rüzgârı arkasına almayı başarmıştır.

3. Bisikletçiler hava direncini azaltmak ve daha az yorulmak için peloton adı verilen bir öbek biçiminde ilerler. Yeni bir araştırmada, bir bilgisayar simülasyonu ve rüzgâr tüneli deneyi ---- bu tekniğin bisikletçilere ---- ne kadar avantaj sağladığı ortaya kondu. Bulgular öbeğin ortasında yol almanın daha çok ---- bir yana, sanıldığından on kat daha fazla kolaylık sağladığını gösterdi.
- Bu parçada boş bırakılan yerlere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?**
- A) yardımıyla - tam olarak - çaba göstermek
- B) aracılığıyla - bilinmedik - zahmetli olmak
- C) öncülüğüyle - tamı tamına - masraf yapmak
- D) ilkesiyle - hangi açıdan - enerji kaybetmek
- E) desteğiyle - geniş çaplı - emek harcamak

4. • Tatlı su kaynaklarındaki değişimleri takip etmek pek çok bakımdan önemlidir.
- İnsanların sağlığı, tarımsal üretim, enerji üretimi ve daha pek çok şey yeterli miktarda tatlı suya erişimle yakından ilgilidir.
- Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Yeterli miktarda tatlı suya erişim, insanların yaşamsal faaliyetleriyle yakından ilgili olduğu için tatlı su kaynaklarındaki değişimler takip edilmektedir.
- B) Tatlı su kaynaklarındaki değişimin takibini yapmak, yaşamsal faaliyetleri devam ettirmek kadar önemli bir duruma gelmiştir.
- C) Tatlı su kaynaklarına erişmek için yapılan çalışmalar, suyun insanların yaşam faaliyetlerini sürdürebilmesi için ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.
- D) Suyun bilinçsizce tüketimi yaşamsal faaliyetleri kısıtladığından yeni tatlı su kaynakları arayışını önemli hâle getirmektedir.
- E) Yeterli miktarda tatlı suya sahip olmanın yollarından biri tatlı su kaynaklarındaki değişimi takip etmek ve insanların su kullanımında bilinçli olmalarını sağlamaktır.

5. I. Bazı canlılar kimyasal bir tepkime sonucunda kendi ışıklarını üretir ve yayar.
II. Ateş böcekleri, fener balığı, bazı denizaneleri, bazı mantarlar ve mikroorganizmalar bu tür ışık yayan canlılardır.

Yukarıda verilen II numaralı cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. cümlede belirtilen yargının genellenemeyeceğine göndermede bulunulmuştur.
B) I. cümlede değinilen düşüncenin bilimsel olarak kanıtlandığı gösterilmektedir.
C) I. cümlede anlatılan durum, daha somut olarak açıklanmaktadır.
D) I. cümlede bahsedilen konunun örneklerine yer verilmiştir.
E) I. cümledeki durumun hangi faktörlerle ortaya çıktığı belirtilmiştir.

6. Tuz Gölü'nü sağına alıp soldaki tepelere yaslanarak bir süre yolculuk ettiniz mi, küçük tepelerle örülü, ufku belirsiz bir düzlük başlar: tepeler, tarlalar, onları ayıran patikalar... Derken, ufkun ötesinde birden karşınızdaki etkileyici bir yükselti belirir. Ne zaman yanından geçsem bu yükseltinin tepesi ya dumanlı ya bulutludur. Tepesinde sürekli beyaz bir taç... Artık yol boyunca onunla birliktesiniz. İşte, biraz nöbet tutar gibi, biraz birini bekler gibi, biraz buralar benim diye bakar gibi duran bu delikanlının adı, Hasan Dağı'dır. Güneşin ilk ışıkları Hasan Dağı'nın arkasına vurunca sanki dev bir alev fışkırmış gibi ışık saçılır zirvesinden. Pek çok yerde pek çok güzel dağ gördüm ama Hasan Dağı, bozkırın ortasında bir başka güzeldir.

Bu parçanın anlatımı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sayıp dökmelere yer verilmiştir.
B) Yinelemelere yer verilmiştir.
C) İnsana özgü kavramlar doğaya aktarılmıştır.
D) Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
E) Öyküleyici anlatım ağır basmaktadır.

7. Öykücülüğümüzde dil bilinci yüksek yazarlardan biri Bilge Karasu'dur. Öykülerinde dili bir "araç" olarak görmez. Metinlerinde dilin sınırlarını araştırır sürekli. Bunu edebiyatın doğal işlevi olarak görür. Çok katmanlı cümle peşindedir. Dilin değişen yaşamı, anlam öbeklerini, kavramları kuşatabilmesi için yeni, riskli kelimeler kullanmaktan çekinmez. Dilin yaşamla, düşünceyle sürekli iletişim içinde olduğuna inandığı için, dili yeniden "kurmaya" çalışır. Onu sadece bir kurallar dizgisi değil, bir süreç olarak algılar. Ona göre bir buluş, yeni bir kural oluşturabilir. Bilge Karasu, değişimin anlamını dille somutlamaya çalışır. Belirsizliği azaltıp anlam sınırlarını alabilmesine zorlar.

Bu parçada sözü edilen sanatçıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Öykülerini kurgularken dile ayrı bir önem verdiğine
B) Dili güzelleştirmek için duyulmadık sözcükler kullandığına
C) Dili değişen, gelişen bir canlı gibi gördüğüne
D) Dilin anlatım olanaklarını zorladığına
E) Yoğun, çağrışımlı cümleler kurduğuna

8. **Gazeteci:**

(I) ----

Uzman:

- Günümüzde, Parkinson hastalığının gelişmesinde, yaşlanma zemininde olası kalıtsal ve çevresel etmenlerin beraberce rol oynadığı sanılmaktadır. Öte yandan, genç yaşlarda başlayan Parkinson hastalığının %5 - 10 oranında kalıtımla ilişkili olduğu saptanmıştır.

Gazeteci:

(II) ----

Uzman:

- Kesin bir çözümü olmasa da düzenli kullanılan ilaçlarla belirtiler önemli ölçüde düzelmektedir. Daha seyrek olarak ileri evredeki bazı hastalarda cerrahi yöntemlere başvurulur.

Yukarıdaki diyalogda boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde verilenler getirilmelidir?

- A) (I) Parkinson hastalığı ne sıklıkla görülmektedir?
(II) Parkinson hastalığı tanısı nasıl konur?
B) (I) Parkinson hastalığı beyinde mi başlar?
(II) Hastalık ilerledikçe ne gibi olumsuzluklar yaşanır?
C) (I) Parkinson hastalığının en önemli belirtileri nelerdir?
(II) Parkinson hastalığına gelecekte kesin çözüm bulunabilecek mi?
D) (I) Parkinson hastalığının yaşlılıkla ilgisi ne?
(II) Parkinson hastalığının vücuttaki tahribatı nasıl olur?
E) (I) Parkinson hastalığına yol açan nedir?
(II) Bu hastalığın tedavisi var mıdır?

DENEME 1

9. (I) Günümüzde genellikle gezilecek antik yerleşim denince insanların aklına abidevi yapıların görülebildiği yerler geliyor. (II) Bu bir ön yargı; gezilen antik yerleşim yerlerinin çoğu, sahip oldukları güncel görünümünü uzun yıllar süren arkeolojik çalışmalar sayesinde kazanmıştır. (III) Henüz arkeolojik çalışmaların yapılmadığı ören alanlarının ziyarete değmeyecek yerler olarak düşünülmesi çok yanlış. (IV) Antik yerleşimlerde görülen kaya mezarlarının çokluğu, zamanında burada yoğun bir nüfusun yaşadığını gösteriyor. (V) Belki de asıl gezilmesi gereken yerler oralardır. (VI) Böyle yerlerde toprak üstünde görülen çok fazla kalıntı olmayabilir ama insana keşfetme duygusu verir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

10. *Şehname* evrenin yaratılışından Arap istilasına dek çok uzun bir tarihsel süreçte İran halkının yaşadıklarını epik bir üslupla dile getiriyor. Bu arada Turan ülkesinde yaşayan, Amu Derya Irmağı'nın öte yakasındaki, kötülüğü temsil eden göçebe Türklerle Sasanilerin kanlı savaşlarını anlatmaktan da geri kalmıyor. Rüstem'in Türklerle girdiği bir çatışmada, hiç görmediği öz evladı Sohrab'ı öldürmesi trajik bir boyut katıyor anlatıya. İran'da çok yaygın bir atasözü var, bu olaydan esinlenen: "Merhemsin ama Sohrab'ın ölümünden sonra geldin."

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Suçlu ile suçsuzu ayıramazsan güvenilirliğin tartışmalı hâle gelir.
B) İnsan elinde fırsat varken bazı yanlışları düzeltmeye çalışmalıdır.
C) Bir şey doğru olsa da ihtiyaç duyulduğu anda varsa kıymetlidir.
D) Herkese aynı şekilde davranmamak, yeri geldiğinde önemli sorunlara yol açabilir.
E) Kimsenin işine karışmayan, yanlışlar karşısında susan, suçlunun da ortağıdır.

11. Rasim Özdenören, eserlerinde toplumsal hayatta meydana gelen değişiklikleri, bu değişikliklerin birey ve toplumda meydana getirdiği çözümler ve dağılışı irdeler. Yazara göre modern çağın metalaşan kişileri, yaşamın kutsal işleyişini acımasızca yok ederken, yarattığı nesnel dünyanın bir parçası olarak da kendi kökensel yazgısını yok eder. Yazar öykülerinde, "insanlar genelde çözülmüş ve çökmüş toplumun kişileridir. Kültür ve inanç temelleri inkâr edilmiş, yıkılmış bir toplum düzeninden artakalmış insanlardır." Özdenören'e göre çözümler ve kendi değerlerini inkâr etme, birey ve toplumu kendilik değerlerinden uzaklaştırarak öz benliğini metalaştırır. Özdenören de insanın kendi olma süreçlerini yeniden olma ve dirilmenin başlangıcı olarak değerlendirir ve öykülerinde önemli değer ve fark edişler bütünü olarak ele alır. Yani ona göre bu durumdan kurtulmak, ----.

- I. kendi benliğine ve öz değerlerine dönerek sağlanabilir
II. insanın kendini gerçekleştirerek kimliksel anlamda çok yönlü olmasıyla gerçekleşebilir
III. toplumun kendine biçtiği role sonuna kadar sadık kalmasıyla mümkün olabilir

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre yukarıdakilerden hangileri getirilemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

12. Kendini olduğundan daha fazla göstermek, eskiden ayıptı. Olduğuyla böbürlenmek bile ayıptı. Alçak gönüllülük erdemdi. Bir zamanların Türkiye'sinde böyleydi. Bizi de bununla yetiştirdiler. Bu yüzden, görgüsüzlüğün ve şımarıklığın hoş görüldüğü sözüm ona yeni değerler sisteminde "enayi" durumuna düştük. Bize öyle öğrettiler, örneğin onun için de bir tek gün bile "Şurada, şu saatte kitaplarımı imzalayacağım, hepinizi beklerim." gibi şeyler yazmak hiç aklımın ucundan geçmedi. Kitabımın yayımlandığını bile duymadım. Çünkü reklam yapmak benim görevim değildi, hele kendi reklamımı...

Aşağıdakilerden hangisi, bu sözleri söyleyen yazara özgü bir nitelik değildir?

- A) İçinde bulunduğu koşullardan yakınan
B) Geri planda kalmayı seven
C) Açık sözlü ve alçak gönüllü olan
D) Gösterişten hoşlanmayan
E) Duygularını açığa vurmakta zorlanan

DENEME 1

13. I. 2016'dan bu yana Büyük Set Resifi'nin yarısı beyazlanma sonucu öldü. İklim değişikliğinin tetiklediği küresel bir sorun olan kitlesel mercan beyazlanması, olağan dışı sıcaklıktaki okyanus suyunun resifteki rengârenk algleri yok etmesi ve böylece mercanların açıktan ölmesiyle meydana geliyor.
- II. Büyük Set Resifi hasarın büyüklüğünü ortaya koyuyor: 2016'da mercanların %30'u, 2017'de de bir %20'si daha yok oldu. Mevcut durum, yıkıcı bir yangın sonrası bir ormanı andırıyor: Resifin kuzey kıyılarındaki ekosistemin büyük bölümü çoraklaşmış ve kurumuş; toparlanması için de pek bir umut yok.

Bu iki parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Farklı görüşlerin aslında birbirini desteklediğini göstermektedir.
- B) İki farklı konuya ilişkin ortak bir görüş olduğunu vurgulamaktadır.
- C) Aynı olguyu farklı yönleriyle değerlendirip ele almaktadır.
- D) Aynı düşünceyi pekiştirmeye yönelik farklı örnekler sunmaktadır.
- E) Bir olguyu bilimsel gerekçelerle ortaya koymaktadır.

14. (I) Ülkemizde hasat, ürün kaldırmaktan öte pek bir anlam taşımaz hatta hasatta öfkeler daha da kabarır. (II) Çünkü üretici, ürününün değerini alamamaktan şikâyet eder, zamlardan yakınır, protesto olsun diye bir yıllık emeğini yollara döker. (III) Bizim hasatlarda bir hüznün hâkimdir hep, aslında düğünler hep hasada denk gelir. (IV) Üründen gelen para ile yeni yuvalar kurılır, şarkılar söylenir, müzikler çalınır, oyunlar oynanır. Hepsi bu kadar; hasadın neşesi düğünle sınırlıdır. (V) Türkiye'de iki hasat, kendini biraz hissettirir. (VI) Bunlardan biri eylül başında yapılan üzüm hasadıdır; bu hasatta Bozcaada şenlenir ve sokaklar müzik sesleriyle dolar.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

15. (I) Tıp mesleği, Hipokrat'tan Louis Pasteur'a kadar, bulaşıcı hastalıkların nedeni ve tedavisi konusunda neredeyse yanlış fikirlere bağlanmıştı. (II) Ardından mikrop devrimi geldi: Yirmi yıllık bilimsel ustalık ve birikimin ardından doktorlar, sonunda hastalıklara mikroskobik organizmaların yol açtığını fark ettiler. (III) Bütün bu uygulamalara rağmen ameliyat lekeli önlükleri giyen cerrahlar, farkına varmadan bir hastadan diğerine hastalık bulaştırıyordu. (IV) Hacamat, hastayı zorla kusturma ve gizemli kocakarı ilaçları bu çareler arasındaydı. (V) Tıp düşünce tarihinde belki de en büyük ilerleme olan mikrobun keşfi; doğrudan doğruya güvenli ameliyatlara, geniş çaplı aşı seferberliklerine ve hijyenik iyileştirmelere önayak olmuştur.

Yukarıdaki cümlelerde anlam akışının sağlanması için hangi ikisinin yer değiştirmesi gerekir?

- A) III ve V B) I ve IV C) II ve IV
D) II ve III E) IV ve V

16. Bayramlar, olağanüstü günlerdir. Çocuklar bayram günlerini ipe çekerler. Çocukluğumun bayramlarını hatırlıyorum da bugünkünden çok daha keyifliydi. Bayramlık elbiselerimizi sırtımıza geçirir geçirmez bayram havasına girerdik. Yaşlılar büyüklüklerinin tadını çıkarır, çocuklar da doyusya çocukluklarını yaşardı. O devirler artık geride kaldı. Bugünkü koşullarda bayramlar tüketim toplumunda sadece alışveriş piyasasını yoğunlaştıran fırsatlardan biri olarak görülüyor. Artık bayramlar pek çoklarında "tatil" kabul ediliyor ve Bodrum'da, Marmaris'te geçiriliyor.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Bayramların sıradan günler olmadığına
B) Bayramlara bakış açısının zamanla değiştiğine
C) Çocukların bayram günlerini özlemle beklediklerine
D) Eski bayramların daha güzel geçirildiğine
E) Eski bayramların yeniden canlandırılması gerektiğine

DENEME 1

17. Ulaşılmaması zor bir kişiliği vardı. Çoğu kimse onu soğuk, kendini beğenmiş, kendisine uzak bilirdi. Bu yanıltıcı görünüşünün altında mütevazı, içe dönük bir yapısı vardı. İnsanlar arasında fark gözetmezdi. Değişmenin kaçınılmaz olduğunu biliyordu. Hem tarihe hem de dış dünyaya açılma gereğine inanırdı. Modernleşmenin geçmişle çağımızdaki dünya ile ilişkilerin yoğunlaştırılmasının toplumu daha da güçlendireceğini sık sık vurgulardı.
- Bu parçada söz konusu kişiyle ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?**

- A) Kolay anlaşılmayan bir yapısı vardır.
 B) Kendini beğenen insanlarla sıcak bir ilişki kuramayan biridir.
 C) Değişime açık bir insandır.
 D) Geçmişten yararlanmanın kaçınılmaz olduğuna inanır.
 E) Herkese aynı mesafededir.

18 ve 19. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Antonio Tabucchi öyle bir yazar ki yolculuk etmek konusunda hayatı "ah keşke"lerle geçen benim gibi bir okuru, daha kitabının ön sözünde avucunun içine alıyor. "Çok yer gezdim ve çok yerde buldum," diyor *Yolculuklar ve Öteki Yolculuklar*'ın başında. "Bunu büyük bir ayrıcalık olarak düşünüyorum çünkü bütün bir yaşam boyu ayaklarını aynı yere basmak tehlikeli bir yanlış anlamaya yol açabilir; sanki orası bizimmiş, dünyada her şey gibi ödünç olarak verilmiş değil de bize aitmiş sanırsınız." Tabucchi öyle iyi bir rehber ki onunla birlikte dolaşırken sadece yabancı diyarları değil, daha önceden haberdar olmadığınız bir edebiyat atlasını da keşfe çıktığınızı hissediyorsunuz. Sanatçıların, bilhassa yazarların ve şairlerin ayak izleriyle bezeli bir yolculuk kitabı *Yolculuklar ve Öteki Yolculuklar*. İnsanda merak uyandıran, kısa ve çoğunlukla neşeli gezi yazılarından oluşuyor. Bu metinlerde Tabucchi'nin entelektüel kimliği ve zarif mizahı öne çıkıyor. "En iyisi boşvermektir," diyor Sète isimli bir sahil kentini anlatan ve *Fransız şiirinin derin sularında dolaşan yazısının sonunda*.

18. Bu parçadan söz konusu yazar ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Yaşadıklarını ve gezdiği yerleri anlattığı
 B) Okuru etkileyen bir anlatıma sahip olduğu
 C) Yolculuk konusunda çok tecrübeli biri olduğu
 D) Gezi yazılarını çok uzun uzadıya anlatmadığı
 E) Gezdiği yerlerin sadece ilginç yönlerini anlattığı

19. Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Okuru esere bağlamak
 B) Ayrıntıları yansıtmaya çalışmak
 C) Yer - insan ilişkisini göstermek
 D) Sanatçıların etkilerini taşımak
 E) Yepyeni buluşlara imza atmak

20. Öykü yazarı amaçlamasa bile türünün doğası gereği alışkanlıkları zorlar. Hep dirilik ve dikkat ister okurdan, kitap içindeki her yeni öyküyle birlikte dikkatin ve ilginin tazelenmesini ister. Yani insanların becermekte en çok zorlandıkları şeyi ister: ----. Bu yüzden her seferinde ısrarla yeni kişilerle karşılaştırır okuru. Yeni durumlarla, yeni olaylarla... Alışılan mekânlarda ansızın koparır okuru. Sevmeye yeni yeni başlanan insanlardan ayırır.

- Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?**

- A) Yeniden sevmeye gücünü
 B) Zorluklarla baş edebilmeyi
 C) Kendini geliştirebilmeyi
 D) Yeniden başlama gücünü
 E) Özgün olmayı

DENEME 1

21. Herhangi bir yaşamışlık gerecini, olduğu gibi anlatmaya çalışarak değil, bir başka gerçeklik hâline dönüştürüp onu yeniden kurarak sonuçta bunu daha gerçek hâline getirmek, işte adına yazar denen kişinin üzerine düşen budur. Kalınan kent, oturulan ev, tanınan sokak, mahalle, aile ilişkisi vb. yaşantı ağının, bunun etkisindeki duyguların her biri birer olgusal gereç iken bunlar nasıl, hangi yollarla kurgusal gerece dönüşür? Herhâlde anı ile öykü evrelerindeki farklar burada çıkıyor ortaya.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hiçbir yazar, yaşamışlığa yaslanmaktan geri duramaz.
- B) Öykü yazarı düş kurma sığığını engellemek için hayatı gözlemlemelidir.
- C) Olaylar yazınsal alanın içinde yeniden yaratılıp var edilmelidir.
- D) Sanat eseri hayatın birebir kopyası olmalı ki inandırıcılığı sağlasın.
- E) Öykü ve roman aynı zamanda anılarımızın toplamıdır diyebiliriz.

22. Öykü yazarı, kendisini anlattığı kişinin yerine koyar ve onun dünyasını algılamaya çalışır. O dünyada her zaman şiirsellik bulunmayabilir. Çoğu kez de bulamaz. Eğer öykücü o insanın dünyasını şiirsel bir anlatımla ele almak konusunda zorlayıcı olursa artık o insanın dünyası olmuyor o. Çünkü öykü, kendini beğendirme çabasına giriyor. Bu da yazarı yapaylığa sürüklüyor. Bu durumda yazar yazmak için, okuyucu da algılamak için zorlanıyor.

Bu parçada özellikle aşağıdakilerin hangisinden yakınılmaktadır?

- A) Öykü yazarlarının okurların ilgisini çekme adına doğallıklarını kaybetmelerinden
- B) Öykü yazarlarının, kendilerini öykü kahramanlarının yerine koymak istemelerinden
- C) Yazarların, öykülerinde yarattıkları kişileri yeterince güzel anlatamayışlarından
- D) Yazarların öyküye kendi yorumlarını fazla katmalarından
- E) Öykü yazarlarının kahramanlarını seçerken öznel davranmasından

23. Dünyada on binden fazla türü bulunan kaktüsler, radyasyondan koruyucu özellikleri olduğu için ev ve iş yerlerinde daha çok görülmeye başlandı. Susuzluğa uzun süre dayanabilen bu bitkiler, en çok, büyümeye başladıkları ilkbahar ve yaz aylarında suya ihtiyaç duyar. Nisan ve mayıs aylarında iki haftada bir üzerlerine su püskürtülmesi gerekir. Büyümeye başlayınca bu sayı haftada bire çıkarılabilir. Bol güneşe ihtiyaç duyan kaktüsler, kışın soğukta kalırsa yazın daha fazla çiçek açar.

Bu parçada kaktüslerle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Günümüzde hangi amaçlarla satın alındığına
- B) Daha çok çiçek açmasının nasıl sağlanabileceğine
- C) Sularken nelere dikkat edilmesi gerektiğine
- D) Ani sıcaklık değişikliklerinden nasıl etkilendiğine
- E) Tür açısından zengin bir bitki olduğuna

24. Uzayda havanın bulunmayışının yanı sıra uzayın aşırı soğuk olması ve yüksek enerjili ışınlar ve parçacıklar nedeniyle astronotların uzay araçlarının dışında gerçekleştirilen uzay görevleri sırasında koruyucu kıyafetler giymesi gerekir. Aslında tam donanımlı bir uzay kıyafeti tek kişilik uzay aracı olarak tanımlanabilir. Astronotlar uzay kıyafetinin içine soğutma ve havalandırma işlevi gören bir tulum giyer. Elastik malzemeden üretilen bu tulum ince borulardan oluşan bir ağ gibidir. Bu boruların içinden geçen su astronotların uzay görevi sırasında vücut sıcaklığının dengelenmesine yardımcı olur. Astronot kıyafetleri farklı parçalardan oluşur. Gövdenin üst kısmını kaplayan bölüm dayanıklı ve sert bir malzeme olan cam elyafından üretilmiştir. Kolları ve bacakları koruyan kısımlar bu sert gövdeye bağlanır.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Astronotların uzay kıyafeti giyme sebeplerinin birden çok olduğu
- B) Astronot kıyafetlerinin tamamının cam elyaftan yapıldığı
- C) Uzay kıyafeti içine giyilen tulumun, havalandırma görevi gördüğü
- D) Astronotların giydiği tulumun ince borulardan oluşan bir ağa benzediği
- E) Tek kişilik bir uzay aracının tam donanımlı bir uzay kıyafeti olarak tanımlandığı

CEVAP ANAHTARI

1. BÖLÜM - SÖZCÜKTE VE SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM

Test 1	Sayfa 7	1-B	2-E	3-B	4-E	5-C
Test 2	Sayfa 8	1-B	2-A	3-D	4-B	
Test 3	Sayfa 9	1-C	2-D	3-C	4-D	
Test 4	Sayfa 10	1-A	2-B	3-B	4-B	5-E
Test 5	Sayfa 11	1-D	2-C	3-B	4-B	5-E 6-B
Test 6	Sayfa 12	1-E	2-E	3-B	4-A	5-B 6-B
Test 7	Sayfa 13	1-E	2-A	3-B	4-B	5-B 6-B
Test 8	Sayfa 14	1-C	2-B	3-C	4-A	5-C
Test 9	Sayfa 15	1-A	2-E	3-E	4-B	5-A
Test 10	Sayfa 16	1-B	2-C	3-A	4-A	5-B 6-C
Test 11	Sayfa 17	1-E	2-E	3-A	4-B	5-B
Test 12	Sayfa 18	1-C	2-A	3-C	4-D	5-A

2. BÖLÜM - CÜMLENİN ANLAMI VE YORUMU

Test 1	Sayfa 21	1-B	2-C	3-C	4-C	
Test 2	Sayfa 22	1-B	2-B	3-A	4-E	5-E
Test 3	Sayfa 23	1-D	2-C	3-D	4-C	5-B 6-C
Test 4	Sayfa 24	1-C	2-B	3-A	4-B	5-B 6-D
Test 5	Sayfa 25	1-D	2-E	3-B	4-C	5-A 6-A
Test 6	Sayfa 26	1-B	2-C	3-B	4-A	5-A 6-A
Test 7	Sayfa 27	1-A	2-C	3-D	4-C	5-C 6-D
Test 8	Sayfa 28	1-A	2-C	3-D	4-E	5-B 6-D
Test 9	Sayfa 29	1-C	2-B	3-D	4-C	5-A 6-C
Test 10	Sayfa 30	1-A	2-D	3-D	4-A	5-C
Test 11	Sayfa 31	1-A	2-A	3-C	4-E	
Test 12	Sayfa 32	1-D	2-C	3-C	4-B	
Test 13	Sayfa 33	1-E	2-C	3-A	4-B	5-E 6-A
Test 14	Sayfa 34	1-B	2-A	3-D	4-E	5-C 6-C 7-D
Test 15	Sayfa 35	1-C	2-D	3-E	4-D	
Test 16	Sayfa 36	1-B	2-C	3-D	4-E	
Test 17	Sayfa 37	1-D	2-D	3-B	4-D	5-A
Test 18	Sayfa 38	1-C				2-D

3. BÖLÜM - ANLATIM BİÇİMLERİ

Test 1	Sayfa 41	1-E	2-D	3-E	4-C	5-E
Test 2	Sayfa 42	1-E	2-C	3-B	4-C	
Test 3	Sayfa 43	1-E	2-E	3-C	4-A	
Test 4	Sayfa 44	1-B	2-E	3-C	4-E	
Test 5	Sayfa 45	1-E	2-D	3-D	4-A	
Test 6	Sayfa 46	1-D	2-C	3-D	4-D	5-C
Test 7	Sayfa 47	1-A	2-D	3-D		
Test 8	Sayfa 48	1-B	2-B	3-B	4-D	
Test 9	Sayfa 49	1-D	2-C	3-C	4-B	
Test 10	Sayfa 50	1-C	2-A	3-E	4-A	5-B
Test 11	Sayfa 51	1-C	2-B	3-E	4-B	
Test 12	Sayfa 52	1-B	2-D	3-E	4-B	
Test 13	Sayfa 53	1-A	2-E	3-B	4-A	
Test 14	Sayfa 54	1-D	2-D	3-D	4-B	
Test 15	Sayfa 55	1-C	2-E	3-E	4-D	
Test 16	Sayfa 56	1-B	2-E	3-E	4-D	

4. BÖLÜM - PARAGRAFTA YAPI

Test 1	Sayfa 59	1-C	2-A	3-A	4-E	5-D
Test 2	Sayfa 60	1-B	2-A	3-D	4-E	
Test 3	Sayfa 61	1-A	2-A	3-A	4-B	
Test 4	Sayfa 62	1-A	2-B	3-B	4-C	
Test 5	Sayfa 63	1-A	2-C	3-B	4-B	5-A
Test 6	Sayfa 64	1-B	2-C	3-D	4-C	5-B
Test 7	Sayfa 65	1-B	2-C	3-B		
Test 8	Sayfa 66	1-C	2-A	3-A	4-D	5-A
Test 9	Sayfa 67	1-C	2-B	3-C	4-D	
Test 10	Sayfa 68	1-A	2-B	3-A	4-B	
Test 11	Sayfa 69	1-D	2-A	3-A	4-D	
Test 12	Sayfa 70	1-A	2-B	3-D	4-C	5-B
Test 13	Sayfa 71	1-C	2-A	3-B	4-D	
Test 14	Sayfa 72	1-D	2-D	3-A		
Test 15	Sayfa 73	1-A	2-C	3-E	4-E	
Test 16	Sayfa 74	1-C	2-E	3-E	4-A	
Test 17	Sayfa 75	1-B	2-D	3-A	4-D	
Test 18	Sayfa 76	1-A	2-C	3-C	4-C	
Test 19	Sayfa 77	1-A	2-E	3-C	4-D	
Test 20	Sayfa 78	1-A				2-B

CEVAP ANAHTARI

5. BÖLÜM - PARAGRAFTA ANA DÜŞÜNCE - KONU

Test 1	Sayfa 81	1-E	2-B	3-D	4-E
Test 2	Sayfa 82	1-D	2-E		3-D
Test 3	Sayfa 83	1-E	2-C		3-D
Test 4	Sayfa 84	1-D	2-C	3-B	4-B
Test 5	Sayfa 85	1-B	2-C	3-C	4-B
Test 6	Sayfa 86	1-D	2-D	3-B	4-E
Test 7	Sayfa 87	1-C			2-E
Test 8	Sayfa 88	1-A	2-B	3-E	4-B
Test 9	Sayfa 89	1-B	2-D	3-C	4-D
Test 10	Sayfa 90	1-E	2-C	3-C	4-D
Test 11	Sayfa 91	1-C	2-A		3-E
Test 12	Sayfa 92	1-C	2-B	3-D	4-D
Test 13	Sayfa 93	1-B	2-C	3-C	4-D
Test 14	Sayfa 94	1-A	2-B	3-C	4-E
Test 15	Sayfa 95	1-E	2-E	3-B	4-B
Test 16	Sayfa 96	1-B	2-A	3-A	4-D
Test 17	Sayfa 97	1-C	2-A	3-B	4-A
Test 18	Sayfa 98	1-B	2-B	3-D	4-D
Test 19	Sayfa 99	1-C	2-A		3-B
Test 20	Sayfa 100	1-D	2-B		3-C
Test 21	Sayfa 101	1-C	2-C	3-D	4-E
Test 22	Sayfa 102	1-C	2-C	3-B	4-A
Test 23	Sayfa 103	1-E	2-C	3-C	4-B
Test 24	Sayfa 104	1-B	2-B	3-B	4-C
Test 25	Sayfa 105	1-C	2-C	3-D	4-B
Test 26	Sayfa 106	1-A	2-B	3-C	4-C
Test 27	Sayfa 107	1-A	2-B	3-B	4-A
Test 28	Sayfa 108	1-C	2-D		3-C
Test 29	Sayfa 109	1-C	2-A		3-B
Test 30	Sayfa 110	1-B	2-A	3-D	4-B
Test 31	Sayfa 111	1-A	2-E	3-B	4-E
Test 32	Sayfa 112	1-A	2-A	3-C	4-D
Test 33	Sayfa 113	1-D	2-D	3-C	4-B
Test 34	Sayfa 114	1-D	2-B	3-E	4-B
Test 35	Sayfa 115	1-A	2-B	3-B	4-B
Test 36	Sayfa 116	1-C	2-D	3-B	4-B

6. BÖLÜM - PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCE

Test 1	Sayfa 119	1-E	2-E	3-B	4-D
Test 2	Sayfa 120	1-D	2-D	3-A	4-C
Test 3	Sayfa 121	1-E	2-A	3-D	4-C
Test 4	Sayfa 122	1-D	2-B		3-A
Test 5	Sayfa 123	1-A	2-E	3-C	4-B
Test 6	Sayfa 124	1-A	2-D	3-A	4-B
Test 7	Sayfa 125	1-B	2-B	3-D	4-B
Test 8	Sayfa 126	1-D	2-D	3-E	4-B
Test 9	Sayfa 127	1-D	2-B	3-C	4-E
Test 10	Sayfa 128	1-D	2-B	3-E	4-D
Test 11	Sayfa 129	1-B	2-D	3-E	4-E
Test 12	Sayfa 130	1-C	2-B	3-E	4-E
Test 13	Sayfa 131	1-E	2-B	3-A	4-E
Test 14	Sayfa 132	1-B	2-E	3-C	4-B
Test 15	Sayfa 133	1-E	2-E	3-D	4-E
Test 16	Sayfa 134	1-D	2-E	3-E	4-A
Test 17	Sayfa 135	1-E	2-D	3-E	4-D
Test 18	Sayfa 136	1-B	2-D		3-A
Test 19	Sayfa 137	1-D	2-D	3-B	4-D
Test 20	Sayfa 138	1-A	2-E	3-C	4-E
Test 21	Sayfa 139	1-E	2-B	3-D	4-B
Test 22	Sayfa 140	1-C	2-E		3-D
Test 23	Sayfa 141	1-E	2-D	3-D	4-C
Test 24	Sayfa 142	1-A	2-B		3-E
Test 25	Sayfa 143	1-C	2-E		3-E
Test 26	Sayfa 144	1-A			2-D
Test 27	Sayfa 145	1-B			2-E
Test 28	Sayfa 146	1-C			2-C
Test 29	Sayfa 147	1-B			2-B
Test 30	Sayfa 148	1-E			2-B
Test 31	Sayfa 149	1-E	2-E	3-B	4-A
Test 32	Sayfa 150	1-B	2-B		3-D
Test 33	Sayfa 151	1-D	2-E		3-E
Test 34	Sayfa 152	1-C	2-E	3-C	4-D
Test 35	Sayfa 153	1-D	2-B	3-A	4-C
Test 36	Sayfa 154	1-B	2-D	3-A	4-D
Test 37	Sayfa 155	1-C	2-A	3-C	4-E
Test 38	Sayfa 156	1-D	2-D	3-C	4-D

CEVAP ANAHTARI

7. BÖLÜM - BECERİ TEMELLİ SORULAR					
Test 1	Sayfa 158	1-D	2-C	3-A	4-A
Test 2	Sayfa 160	1-E	2-D	3-D	4-A 5-C 6-B 7-D
Test 3	Sayfa 165	1-D	2-A	3-B	4-A 5-E 6-B 7-B 8-E
Test 4	Sayfa 169	1-B	2-D	3-D	4-C 5-D 6-B 7-E 8-D
Test 5	Sayfa 174	1-E	2-C	3-A	4-D 5-E 6-E 7-C 8-E

DENEMELER					
Paragraf Bilgisi Denemeleri - 1	Sayfa 182	1-E 2-B 3-B 4-B 5-B 6-C 7-D 8-C 9-E 10-E 11-D 12-A 13-D 14-B 15-C 16-B 17-A 18-B 19-C 20-B 21-C 22-C			
Paragraf Bilgisi Denemeleri - 2	Sayfa 187	1-A 2-B 3-D 4-E 5-D 6-C 7-A 8-C 9-D 10-C 11-C 12-D 13-E 14-A 15-C 16-B 17-E 18-B 19-B 20-C 21-C 22-A			
Paragraf Bilgisi Denemeleri - 3	Sayfa 192	1-E 2-E 3-D 4-D 5-A 6-D 7-C 8-C 9-E 10-A 11-E 12-C 13-E 14-E 15-A 16-A 17-D 18-E 19-D 20-E 21-C 22-D			
Paragraf Bilgisi Denemeleri - 4	Sayfa 197	1-A 2-D 3-C 4-D 5-D 6-C 7-D 8-B 9-B 10-E 11-D 12-D 13-D 14-D 15-C 16-C 17-B 18-E 19-E 20-D 21-D 22-C			
Paragraf Bilgisi Denemeleri - 5	Sayfa 202	1-C 2-E 3-C 4-B 5-C 6-C 7-C 8-D 9-B 10-B 11-A 12-A 13-C 14-D 15-D 16-C 17-C 18-D 19-D 20-C 21-D 22-D			
Paragraf Bilgisi Denemeleri - 6	Sayfa 207	1-E 2-C 3-C 4-C 5-E 6-C 7-D 8-D 9-D 10-D 11-D 12-A 13-A 14-E 15-E 16-E 17-B 18-D 19-A 20-C 21-D 22-D			
Paragraf Bilgisi Denemeleri - 7	Sayfa 212	1-C 2-C 3-D 4-C 5-B 6-D 7-A 8-E 9-D 10-E 11-D 12-C 13-D 14-E 15-E 16-B 17-E 18-C 19-E 20-C 21-A 22-B			
Paragraf Bilgisi Denemeleri - 8	Sayfa 217	1-E 2-A 3-C 4-C 5-D 6-D 7-D 8-D 9-C 10-C 11-B 12-D 13-E 14-E 15-D 16-D 17-D 18-B 19-E 20-B 21-C 22-D			

Paragraf Bilgisi Denemeleri - 9	Sayfa 222	1-C 2-D 3-C 4-D 5-D 6-C 7-B 8-D 9-D 10-C 11-D 12-A 13-C 14-B 15-E 16-E 17-B 18-D 19-E 20-A 21-C 22-E
Paragraf Bilgisi Denemeleri - 10	Sayfa 227	1-E 2-C 3-C 4-E 5-C 6-A 7-E 8-D 9-C 10-A 11-E 12-D 13-C 14-C 15-B 16-C 17-C 18-C 19-E 20-D 21-A 22-E
Paragraf Bilgisi Denemeleri - 11	Sayfa 232	1-E 2-B 3-E 4-B 5-C 6-C 7-D 8-D 9-D 10-B 11-E 12-B 13-C 14-A 15-D 16-E 17-D 18-C 19-D 20-E 21-A 22-E
Paragraf Bilgisi Denemeleri - 12	Sayfa 237	1-E 2-B 3-D 4-C 5-D 6-D 7-A 8-E 9-D 10-D 11-E 12-D 13-C 14-E 15-A 16-C 17-D 18-C 19-C 20-E 21-E 22-A
Anlam Bilgisi Denemeleri - 1	Sayfa 242	1-E 2-E 3-A 4-A 5-D 6-E 7-B 8-E 9-C 10-C 11-C 12-E 13-E 14-D 15-C 16-E 17-B 18-E 19-B 20-D 21-C 22-A 23-D 24-B 25-A 26-E 27-B 28-C
Anlam Bilgisi Denemeleri - 2	Sayfa 249	1-C 2-B 3-A 4-E 5-C 6-A 7-E 8-E 9-B 10-C 11-E 12-B 13-C 14-C 15-B 16-C 17-E 18-C 19-C 20-B 21-D 22-C 23-E 24-D 25-B 26-C 27-E 28-D
Anlam Bilgisi Denemeleri - 3	Sayfa 256	1-E 2-B 3-B 4-A 5-A 6-B 7-E 8-D 9-C 10-C 11-D 12-E 13-B 14-C 15-A 16-E 17-E 18-E 19-C 20-D 21-C 22-C 23-A 24-C 25-C 26-D 27-D 28-A
Anlam Bilgisi Denemeleri - 4	Sayfa 263	1-E 2-C 3-C 4-B 5-B 6-A 7-D 8-C 9-B 10-C 11-D 12-C 13-D 14-D 15-E 16-B 17-C 18-C 19-E 20-D 21-D 22-B 23-B 24-C 25-E 26-D 27-E 28-A
Anlam Bilgisi Denemeleri - 5	Sayfa 270	1-C 2-B 3-B 4-C 5-C 6-C 7-E 8-C 9-C 10-B 11-E 12-A 13-E 14-C 15-C 16-C 17-B 18-D 19-D 20-C 21-C 22-A 23-D 24-D 25-A 26-B 27-D 28-C